ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

44-дэхи жэлэ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

№ 136 (11430) | 1967 оной июниин 11, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

БАЙГААЛИИН БАЯЛИГ

Июнь—зулгы һайхан зунай эхин һара. Эгээл эн үедэ алишье нютагта хүхэ ногоон халюуран, хүхын дуунай һүни ерэнэ. Хүбшэ тайгын модод набша намаагаа надхуулна. Хэды һайхан бэ Буряад ороноймнай оршэдог Байгалай үмэнэхи байгаали.

Саяан уулын хормойһоо абаад Борьёогой ургэн тала, Ируунын сэнхир нуурнууд, Баргажанай түн тайга хүрэтэр хайшаашье аяншалаа һаа, орон нютагайнгаа байгаалиин барагдашагүй баян байһанаар хүн бүхэн омогорхохо байха. Республикымнай гансахан ой модоор хушагдаһан газарай талмай олон миллион гектар болодог. Иимэ ехэ дайдада Баруун Европын нилээд томошог хэдэн гүрэнүүд багтаха жэшээтэй.

Нэлэнхы үргэн тайгадамнай олон түрэлэй модод ургэдаг. Байгаалиин шэмэг, арад зоноймнай баялиг болоһон ой модон. Ороноймнай арадай ажахыда энэ баялиг тон ехээр хэрэглэгдэнэ. Гансахан Буряадай республикаһаа жэл бүхэндэ хоёр миллионһоо холо дээшэ кубометр модон ондоо область, хизаарнуудта, гадаадын худалдаа наймаанда эльгээгдэнэ. Тиимэһээ барилтын модон манай республикын арадай ажахын гол продукцинуудай нэгэн болоно.

Үбэл зунгүй хүхэрэн байдаг тайгаһаа байгаалиин баялиг тон ехээр дулдыдадаг гээшэ. Олон тоото амитад—ан гүрөөл, элдэб түрэлэй шубууд болон загаһанай үдэсэ, амитан бүхэндэ аргагүй шухала агаарайшье арюун сэбэр байха үшар ой тайгаһаа болодог ха юм.

Буряад ороной олонхи аймагуудта үнэтэ ангуд — булган, хэрмэн, буга, хандагай, гүрөөһэн элбэгээр үдэдэг. Байгал далайн баялигай дээжэ—омоли, гол мүрэнүүдтэ үдэдэг хилмэ, хадарин гэхэ мэтын загаһад баһал ехэ баялигнай.

Эдэ бүгэдые арад зондоо ашатай туһатайгаар, эзэн ёһоор хэрэглэхэ, хамгаалха, арьбадхаха гээшэ хүн бүхэнэй нангин хэрэг болоно. Гэхэтэй хамта, байгаалиин баялигые хамгаалха тухай СССР-эй Верховно Советэй саг соонь баталан абаһан хуулиин зарим газарта хангалтагүйгөөр дүүргэгдэдэг байһаниинь харамтай. Хабартаа үлир, мойноной сэсэглээд, хээрэ талын шэмэг болоод байха үедэ тэрэниие гам хайрагүйгөөр хухалха үшар олон газарта үзэгдэнэ. Жэл бүхэндэ нуга тохойн үрэ жэмэстэ мэдэд ехээр үсөөрнэ, хатажа хосорно.

Арад зондо ашатай туһатэй ажал хэдэггүй, өөрынгөө дураар олзо бэдэрээд, ой тайгаар зайгуултадаг ехэ хоро хүргэнэ. Намар болохотой зэргэ тиимэ хүнүүд хубшэ тайгаар зайгуулган, дайралдаһан ан гүрөөл алажа эдеэд, хушын һамар түүхэй байхаһаань түүжэ эхилдэг. Тиихэ зуураа туншуур хэжэ сохихобэ залхуураад, сарбан сагаан һүхөөр хушануудые захаһаань унагаажа, борбоосгойень түүжэ абадаг. Иимэ үшар үнгэрһэн жэлдэ Бэшүүрэй, Түнхэнэй, Захаминай аймагуудта элирүүлэгдэһэн байна.

Агнууриин сезоной ороошьегүйдэ ан, загаһа, шубуу хюдэдаг үшөө нэгэ түрэлэй хүйхэрнүүд зарим нютагта дайралдадаг. Үнгэрһэн намар омолиин турьһаеэ хаяха үедэ Сэлэнгэ, Түрхэ мүрэн дээрэһээ хуули бусаар загаһашалагшад баригдажа, яла түлэһэн ба сүүдлүүлһэн байха юм.

Ой модондо, мүн ан гүрөөлдэшье ойн түймэрэй айхабтар ехэ хохидол ушаруулдаг байһыень хүн бүхэн мэдэнэ. Иланганяа хабарай хуурай үедэ түймэрэй ехээр носодог тула ойдо гарагшад тон һэримжэтэй ябаха ёһотой. Прибайкалиин, Загарайн аймагуудта һаяхан һургуулиин үхибүүдэй аяншалгаар ябаад, хоноһон газарта түймэр носожо, тэрэниие унтаргаахын тула олон хүн хүдэлмэриһөө һамшаха баатай болоо. Үшөө тиихэдэ зарим предприятиэ, эмхи зургаанай коллективүүд амаралтынгаа үдэрнүүдтэ хээрын үзэсхэлэн һайхан газарта ошожо амархадаа эмхи гуримгүйгөөр гал тулинэ, модо хухалха, консервын баанха, шэлэй тэһэрхэй, саарһа гэхэ мэтые дайралдаһан лэ газартаа хаяна. Тала дайдаяа нигэжэ гутаажа, бузарлажа огто болохогүй. Энэ ушарта коллектив бүхэниие даажа гарагшад, профсоюзна организациин хүтэлбэрилэгшэд шухала хэмжээ абаха ёһотой.

Хэрбээ байгаали хамгаалха бүлгэмэй аймаг бүхэндэ һайчаар хүдэлмэрилдэг һаа, нютаг нугымнай байгаалиин баялигта ехэ хохидол ушаруулагдахагүй һэш. Энэ бүлгэмэй ажал хэрэгтэ хүнүүдые олоор хабаадуулха талаар хүдэлмэри үшөөл һүлаар ябуулагдана. Зарим предприятинуудай, эмхи зургаануудай дэргэдэ тус бүлгэмэй организаци байгуулагдаагүй байһаар.

Байгаалиин баялигуудые хамгаалха хэрэг нэн түрүүн нютагай Советүүдэй хиналта, анхаран доро байха зэргэтэй. Энэ уялгаяа мартажа яашье болохогүй. Байгаалиин баялиг хамгаалгада нютагай зониие, һургуулиин һурагшадые олоор хабаадуулха зуураа, ниитэ зоной дунда тус асуудалаар ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэй.

«Забайкаллес» комбинадай предприятинууд модо бэлэдхэхынгээ хажуугаар, модо тариха түсэбтэй. Гэбэшье, модо тариха түсэбэй хэр зэргээр, ямар шанартайгаар дүүргэгдэжэ байһаниинь зарим аймагуудта шалгагдадаггүй. Энэ ушарта аймагай ажалшадай депутадуудай гүйсэдхэхэ комитедүүд эдэбхи үүсхэл гаргажа, сесси дээрэ леспромхозуудай модо тариха түсэбөө хэр дүүргэжэ байһыень шагнаха, байгаалиин баялигые хамгаалха тушаа хэмжээ ябуулгануудые хараалха ёһотой. Үшөө тиихэдэ сомоной, сельскэ Советүүдэй газар дээрэ республикын ой модоной ажахын министерствын мэдэлэй леснигүүд ажалладаг байна. Энэ тушаал даажа байгшад байгаалиин баялиг хамгаалха талаар ехэ харюусалгатай гээшэ. Тэдэнэй мэдэл, зүбшөөлгүйгөөр хэнишье модо отолхо эрхэгүй.

Сомоной, сельскэ Советүүд байгаалиин баялиг хамгаалха, арьбадхаха асуудалаар леснигүүдтэй нягта холбоотой байха болоно.

Орон нютагайнгаа байгаалиин хэтэ мунхэдөө гоё һайхан байхын тула тэрэнэй хуби заяанда ходоодоо һаналаа табиха, баялигыень арьбадхаха—хүн бүхэнэй уялга мүн.

ҮНДЭР ДЭЭДЭ ШАГНАЛНУУД

Промышленностиие, хүдөө ажахын үйлэдбэриие ба соёл гэгээрэлые хүргөөхэ хэрэгтэ областиин ажалшадай амжалта туйлаһанай түлөө Казахай ССР-эй **Зүүн-Казахстанай областиие** СССР-эй Верховно Советэй Президиум **Ленинэй** орденоор шагнаба.

* * *

Ажахын ба соёл гэгээрэлэй байгуулалтада областиин ажалшадай амжалта туйлаһанайнь түлөө, промышленна болон энергетическэ мантан томо барилгануудые байгуулһанайнь түлөө СССР-эй Верховно Советэй Президиум **Эрхүүгэй областиие Ленинэй** орденоор шагнаба.

(ТАСС).

МҮНӨӨДЭР—ХҮНГЭН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

Улаан-Удын нарин сэмбын фабрикын нооһо ээрэлгын цех соо.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

БОЛГАРИИН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН, ВЕНГРИИН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН, ГЕРМАНИИН ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКЫН, ПОЛЬШЫН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН, СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКАНУУДАЙ СОЮЗАЙ, ЧЕХОСЛОВАКИИН СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫН, ЮГОСЛАВИИН СОЦИАЛИС ФЕДЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКЫН КОММУНИС БОЛОН ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ПАРТИНУУДАЙ ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДУУДЭЙ БА ПРАВИТЕЛЬСТВАНУУДАЙ МЭДҮҮЛГЭ

Социалис оронуудай коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай ба правительствануудай хүтэлбэрилэгшэд: Болгариин Арадай Республикаһаа нүхэр Тодор Живков—БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ, нүхэр Живко Живков— БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо; Венгриин Арадай Республикаһаа нүхэр Янош Кадар—ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, нүхэр Ене Фок—ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВНР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ; Германиин Демократическа Республикаһаа нүхэр Вальтер Ульбрихт—СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ГДР-эй Түрэнэй Советэй Түрүүлэгшэ, нүхэр Вилли Штоф — СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ, нүхэр Герман Аксен — СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СЕПГ-гэй ЦК-гай секретарь; Польшын Арадай Республикаһаа нүхэр Владислав Гомулка — ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, нүхэр Юзеф Циранкевич — ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ; Советскэ Союзаһаа нүхэр Л. И. Брежнев — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, нүхэр А. Н. Косыгин — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ, нүхэр Н. В. Подгорный — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ; Чехословакиин Социалис Республикаһаа нүхэр Антонин Новотный — КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, нүхэр Иозеф Ленарт — КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй Правительствын Түрүүлэгшэ; Югославиин Социалис Федеративна Республикаһаа нүхэр Иосип Броз Тито — СКЮ-гай Түрүүлэгшэ, СФРЮ-гай Президент, нүхэр Владимир Попович — СКЮ-гай ЦК-гай Президиумэй гэшүүн гэгшэд байгша оной июниин 9-дэ Москвада сугларaа.

Араб гүрэнүүдтэ эсэргүү мэдээжэ империалис хүсэнүүдтэй, түрүүшын эзлжээндэ США-тай, хорото зорилгоор үгэсэжэ, Израилиин зүгһөө эзэрхэг түримхэй добтолго хэһэнһээ уламжалан, Дутын Зүүн зүгтэ тохёолдоһон байдалые эндэ сугларагшад хаража үзөө. Уулзалгада хабаадагшад эзэрхэг түримхэй ябуулга саран зайсуулхын тула, бүгдэнинтын амгалан байдалда ушаржа магад аюултай хойшолонгуудыень зайсуулхын тула абтаха шухала хэмжээнүүд тушаа һанал бодолоо зүбшэн хэлсэбэ.

Аюулгүйн Советэй шидхэбэридэ Израилиин мэдэлээ үгөөгүйһөө, араб гүрэнүүдтэ эсэргүү дайн байлдаагаа болюулаагүй байһаннаань зохихо тобшололнуудые хэхэ шухала гэжэ энэ уулзалгада хабаадагшад тоолоно. Араб гүрэнүүдэй газар дайдые Израилиин сэрэгүүдэй эзэмдэбэл, тэрэнь гадаадын колониальна ёһо гурим дахинаа һэргээхын тула хэрэглэгдэхэ байгаа.

Буудалдаагаа зогсоохо тухай Сириин правительствын мэдүүлбэшье, Израилиин сэрэгүүд июниин 9-дэ Сириин хилэ дээрэ шэнэ добтолго хэжэ, Сириин городуудые зэрлиг бүдүүлигээр бомбодоо.

Араб оронуудай арад зон империализмда эсэргүүсэн, өөһэдынгөө сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалай түлөө, газар дайдынгаа бүтэн бүрин байхын түлөө, өөһэдынгөө дотоодын байдалай ба гадаадын политикын бүхы асуудалнуудые өөһэдын үзэмжөөр шидхэхэ зайлашагүй эрхын түлөө тэмсэн, үнэн зүб хэрэг аршалан хамгаална. Социалис оронуудай арадууд эдэниие бүрин дэмжэнэ.

ОАР-ай ба бусад хэдэн хэдэн араб оронуудай арадууд национальна бэеэ дааһан, сүлөөтэ байдал туйлалгын талаар түүхэтэ ехэ илалтануудые һүүлэй жэлнүүдтэ туйлаһан байна. Ажалша олонинтын ашаг туһада социальна шухала удха шанартай хубилалтанууд хэгдээ.

Араб арадуудай замдань бэрхэшээлнүүдэй ушарбашье, тэдэ туйлалтануудынь сахигдаха, тэндэхи түрүү ёһо гуримууд батадхагдаха байха гэжэ этигэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэбди.

Араб Зүүн зүгэй гүрэнүүдтэ тохёолдоһон энэ бэрхэтэй үедэнь эдэнэй үнэн зүб тэмсэлые бүрин түгэс һайшаан дэмжэнэбди, эзэрхэг түримхэй добтолго саран зайсуулха, национальна бэеэ дааһан байдал, территориальна бүтэн бүрин байлгые хамгаалха хэрэгтэ туһаламжа үзүүлэгдэхэ байха гэжэ социалис оронууд мэдүүлнэ.

Хуршэ араб гүрэнүүдтэ эсэргүү сэрэгэй ябуулгаяа Израиль энэ дары зогсоохо, өөһэдынгөө бүхы сэрэгүүдые эдэнэй территориннуудһаа гаргажа, эблэрэлгын хилын саана абаашаха ёһотой гэжэ уулзалгада хабаадаһан гүрэнүүд эрилтэ табина.

Эзэрхэг түримхэй гүрэниие буруушааха гээшэ Нэгэдэмэл Нациинуудай Организациин уялга болоно. Хэрбээ Аюулгүйн Советэй зүгһөө зохихо хэмжээнүүдые абяагүй һаань, Аюулгүйн Советэй гэшүүд байһан уялгаяа дүүргээгүй гүрэнүүдтэ хүндэ харюусалга бууха байха.

Эб найрамдалда дуратай, түрүү үзэл бодолтой бүхы хүсэнүүдэй, мүн арадуудай сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалые үнэтэйдэ бододог бүхы хүнүүдэй эрид шууд хамтын ябуулга хэхэнь мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ шухала болоод байна.

Хэрбээ Израилиин правительствын эзэрхэг түримхэй ябуулгаяа болюулаагүй һаань, эблэрэлгын хилэһээ саашань сэрэгүүдээ татажа абаашаагүй һаань, энэ мэдүүлгэдэ гар табиһан социалис гүрэнүүд эзэрхэг түримхэй этэгээдтэ эрид шанга харюу үгэхэ, өөһэдынгөө хуулита эрхэ аршалан хамгаалха, Дутын Зүүн зүгтэхи дайнай гуламта һүнөөхэ, энэ райондо амгалан байдал һэргээхэ ябадалдань араб оронуудай арадуудта туһалхын тула шухала бүхы юумэ хэхэ байха.

Араб арадуудай үнэн зүб хэрэгтэй илахань лабтай!

ИЗРАИЛИИН ПРАВИТЕЛЬСТВАДА СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ЭЛЬГЭЭҺЭН НОТО

Израилиин правительствада Советскэ правительствын эльгээһэн нимэ удхатай ното Израильһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайдта июниин 10-да барюулагдаа:

«Израилиин сэрэгүүд дайн байлдаа зогсоохо тухай Аюулгүйн Советэй шидхэбэриие хэрэгсээнгүй, тиимэ ябуулгануудаа хэжэ, Сириин территориие эзэмдэжэ үргэлжэлһөөр байна, Дамаск тээшэ шэглэн дабшана гэһэн мэдээсэл һаяхан абтаба.

Харата муухай ябуулга хэһэнэйнгээ түлөө, Аюулгүйн Советэй шидхэбэринуудые бүдүүлигээр эбдэһэнэй түлөө хүндэ харюусалга дааха байхат гэжэ Израилиин правительствада Советскэ правительство уридшалан һануулна.

Израилиин дайн байлдаагаа энэ дары зогсоогоогүй һаань, энээнһээ уламжалан гараха бүхы хойшолонгуудтай хэмжээнүүдые Советскэ Союз эб найрамдалда дуратай бусад үрэнүүдтэй хамта Израиль тушаа абаха байха.

Израилиин зүгһөө араб гүрэнүүдтэ эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулгын хэгдэжэ үргэлжэлһөөр байһан, Аюулгүйн Советэй шидхэбэринуудые Израилиин бүдүүлигээр эбдэһэн дээрэһээ, Израильтай Советскэ Союзай дипломатическа харилсаае таһалха тухай шидхэбэри ССР Союзай правительство гаргаа гэжэ Советскэ правительство мэдүүлнэ.

ҮНДЭР ДЭЭДЭ ШАГНАЛНУУД

Промышленностиие, хүдөө ажахын үйлэдбэриие ба соёл гэгээрэлые хүргөөхэ хэрэгтэ областиин ажалшадай амжалта туйлаһанай түлөө Казахай ССР-эй **Зүүн-Казахстанай областиие** СССР-эй Верховно Советэй Президиум **Ленинэй** орденоор шагнаба.

* * *

Ажахын ба соёл гэгээрэлэй байгуулалтада областиин ажалшадай амжалта туйлаһанайнь түлөө, промышленна болон энергетическэ мантан томо барилгануудые байгуулһанайнь түлөө СССР-эй Верховно Советэй Президиум **Эрхүүгэй областиие Ленинэй** орденоор шагнаба.

(ТАСС).

МОСКВАДАХИ УУЛЗАЛГА

Байгша оной июниин 9-дэ Москвада социалис оронуудай—Болгариин Арадай Республикын, Венгриин Арадай Республикын, Германиин Демократическа Республикын, Польшын Арадай Республикын, Румыниин Социалис Республикын, Совет Социалис Республикануудай Союзай, Чехословакиин Социалис Республикын, Югославиин Социалис Федеративна Республикын коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай, правительствануудай хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалга болобо.

Энэ уулзалгын үедэ Дутын Зүүн зүгтэхи байдал тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

ОАР-ай НАЦИОНАЛЬНА СУГЛААНАЙ ШИИДХЭБЭРИ

КАИР, июниин 10. (ТАСС). ОАР-ай Национальна суглаанай онсо яаралтай хуралдаан һүниин тэнгһээ үнгэртэр үргэлжэлөөд, президент Гамаль Абдель Насерай тушаалһаа гаралгые эрид буруушаагаа гэжэ Каирай радио июниин 10-най үглөөгүүр мэдээсэбэ. Национальна суглаан нэгэн дуугаар баталан абаһан шидхэбэри дотороо Насерта хандан нигэжэ бэшэһэн байна: «Та манай вождь, манай президент байнат, бидэнэй оршон байгаа сагта хододоо манай вождь, манай президент байхат!».

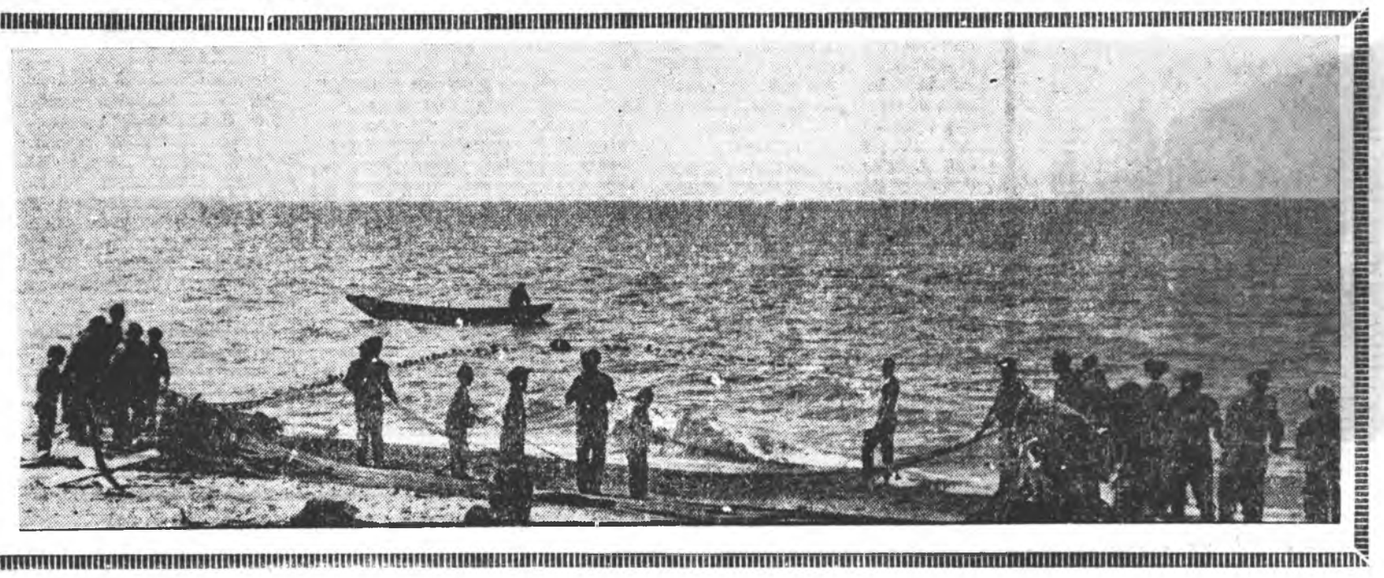

Байгал далайн мүльһэн һэхэгдэжэ, номин хүхэ уһаар долгилжо эхилһээр үни болоо. Эндэхи загаһанай заводууд, загаһа барилгын колхозууд Байгал дээрэ гаражa, омоли барилаар үнихэнэй. Республикын загаһашад энэ жэлдэ арбаад мянган центнер загаһа эндэһээ барихаар хараална.

Мүнөө Байгал далай дээрэ загаһа барилга түлэг дундаа. Зураг дээрэ: Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой загаһашад Байгалай эрьедэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЭРИД ШАНГА БУРУУШААЛ

АШХАБАД, июниин 9. (ТАСС). Араб гүрэнүүдтэ эсэргүү Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгые буруушааһан олон хүнэй хабаадалгатай митинг Марыйска машина бүтээлгын заводто болобо.

— Арабуудай Нэгэдэмэл Республикада, бэеэ дааһан бусад гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр Израилиин ябуулжа байһан эзэрхэг түримхэй аашые машина бүтээгшэд нэгэн дуугаар буруушаана. Бидэнэр үнэн зүб хэрэгээ, эрхэ сүлөөгөө, бэеэ даанхай байдалаа хамгаалжа байһан араб арадуудые дэмжэнэбди,—гэжэ инженер-технолог Оразберды Бердыев хэлээ.

Митингдэ хабаадагшад Араб оронуудта эсэргүү Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгые буруушааһан Советскэ правительствын мэдүүлгые гүйсэд дүүрэнээр һайшааһан, үнэнтэ тэмсэлээрээ эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалаа хамгаалжа байһан арадуудтай һаналаа нэгэдхэһэн тухайгаа резолюциие нэгэн дуугаар баталан абаба.

А. М. ГОРЬКИИН ТҮРЭҺӨӨР 100 ЖЭЛЭЙ ОЙЕ УГТУУЛАН

Пролетар ангиин агууехэ уран зохёолшын түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Хэблэлэй хэрэг эрхилдэг комитет уран зохёолшын номуудые хэблэн гаргаха түсэб баталба. Максим Горькиин «Бага наһан», «Макар Чудра», «Мальва», «Челкаш» гэжэ номууд уран һайхан шэмэглэлтэйгээр хэблэгдэхэ юм. «Һургуулиин номой һан» гэһэн ниитэ гаршаг доро А. М. Горькиин зохёолнууд нэгэ ном боложо гараха. Тиихэдэ «Наука» хэблэлшье уран зохёолшын зохёолнуудай шэнэ суглуулбари хэблэн гаргахаар түсэблэнхэй. А. М. Горькиин гурбан том — шэлэгдэмэл зохёолнууд гаргагдаха байна.

Совет ахамад композитор А. Касьяновай «Фома Гордеев» гэһэн оперойнь нотонууд хэблэгдэхэ. Пролетар ангиин агууехэ уран зохёолшын номуудта зурагдаһан олон зурагууд клуб, библиотекэнүүдтэ зорюулагдан олон хэһэгээр барлагдаха.

(ТАСС-ай корр).

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

ҺОНИРХОЛТОЙ СЕМИНАР

Июниин 5-да Хёлгын совхозой Дээдэ-Мангиртада ехэ хүлгөөтэй байба. Эндэ Охин-Булагай, Хёлгын совхозуудай, «Дружба» колхозой партийна комитедэй секретарьнар, гэшүүд эзлжэтэ семинартаа сугларада бшуу. Партийна документнүүдые зүбөөр дансалан эрхилхэ асуудалаар КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой тоо бүридхэлэй секторые даагша нүхэр В. Б. Могэолова үгэ хэлэбэ. Райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша нүхэр А. Д. Дашиев партийна суглааануудые яажа һонирхолтойгоор үнгэргэхэб гэжэ хөөрөө.

Семинар дээрэ мүн социалис мүрысөө эмхидхэхэ ба ажалшадай дунда үнгэргэдэг ниитэ-политическэ үдэлмэри саашадань һайжаруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Элидхэлнүүд тушаа хөөрөөн болоһон байна. Сугларагшад һанамжа, дүй дуршэлөөрөө хубаарилдаба. Жэшээлхэдэ, Хёлгын совхозой партийна организацида үнгэргэгдэдэг ниитэ-политическэ ажал тухай парткомой секретарь П. Е. Унагаевай хөөрөөн бултандa һонирхолтой байба. Энэ совхоздо социалис мүрысөөн бүлгэнай нюдэн дээрэ үрэ ехэтэйгээр үнгэргэгдэнэ. Конторын газаахи Хүндэлэлэй самбарта социалис мүрысөөндэ түрүүлэн ябагшадай түйлалта үдэр бүхэндэ харуулагдадаг.

Элидхэлнүүдэй һүүлээр семинарта хабаадагшад совхозой 1-дэхи һаалиин фермэдэ ошоо. Фермые даагша нүхэр Т. К. Носкова Совет засагайнгаа 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан һаалишадай социалис үялгануудай дүүргэлтэ, фермэ дээрэ үнгэргэгдэдэг хүмүүжүүлгын үдэлмэри тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэжэ үгөө. Удаань уласхоорондын байдал тухай лекци уншагдаа.

И. ИСТОМИН,
КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой пропаганда, агитацийн таһагые даагша.

УЯЛГАЯА ШЭНЭЛБЭ

Зэдын аймагай Ленинэй орденто Борьёогой совхоз аймаг соогоо хамагһаа ехэ талмай дээрэ ороохото ургамалнуудые таридаг ажахы юм. Мүнөө жэл эндэ бүхыдөө 4169 гектар газар дээрэ ороохото ургамалнууд, тэрэнэй 80 гаран процентнь шэкиисэ таригдахаар хараалагдаа һэн. Энэ ехэ үдэлмэриие эмхитэйгээр, хаһа болзор соонь хэжэ дүүргэхэ гэжэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд ехэ эмхидхэлэй үдэлмэри ябуулаа гэшэ. Тиигэжэ совхозой партийна комитет (секретариинь нүхэр Ж. Ц. Ванкеев) хабарай тарилгын урда тээ механизаторнуудай эмхи журамтайгаар үдэлхэ эрхэ байдал тогтоохо, гэдэниие культурна талаарнь хүсэдөөр хангаха, ажалай хатуун үедэ ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын үдэлмэри бүри һайнаар ябуулха зорилгоор түсэб табижа, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө ехэ оролдолго гаргаһан байна.

Үдэлмэриин иимэ жэшээтэй түсэб табигдажа, үн бүхэн социалис үялгануудые абаба. Үдэлмэришэдэй зориг бадараахые, мүрысөө бүри ургэнөөр дэлгэрүүлхые хүсэжэ, урмашуулхы удхатай ажалай түлөөһэнэй, шагналай хэдэн хэмжээнүүд баталагдаһан юм. Ажалшадай һайн үдэлһые саг соонь урмашуулжа, түрүүшүүлдэнь шан барюулжа, хэһэн ажалайнь дүнгые болзор соонь согсолжо байхада, үн бүхэнэй эдэбхи үүсхэл дэлгэрэхэл байна ха юм даа. Тэрэнэй хажуугаар таряашадай дунда ойлгуулламжын үдэлмэри хэхэ агитаторнууд табигдаа һэн. Мүн трактерна бригада бүхэндэ партийна бүлэг, арадай хиналтын пост эмхидхэгдэһэн.

Эдэнэршье тарилгын үдэлмэриин эхилхэтэй сасуу өөһэдынгөө ниитэ үүргые бэелүүлгэдэ хам орожо, һайнаар үдэлжэ шадаа. Жэшээнь, бригада бүхэндэ дүрбэн хоног соо нэгэ удаа лекторнүүд элидхэл уншадаг, тиихэдэ агитаторнууд үдэр бүхэндэ, заримдаа үнжөөд хөөрэлдөө эмхидхэдэг гуримтай байгаа. Механизаторнуудай ажалай дүнгүүд үдэр бүри согсологдожо, тусхай самбарта бэшэгдэдэг. Энэ хэрэгтэ һургуулиин багшанар, алба хаагшад ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Багша А. Алексеев, совхозой директор Б. Хомутов, комсомолой комитедэй секретарь Р. Гергенов, механик В. Иванов болон бусад тарилгын үедэ механизаторнуудтай хэдэн удаа хөөрэлдөө үнгэргэһэн юм. Совхозой агитбригада полевой станууд дээгүүр 8 удаа концерт табиһан, сахилгаан хуудаһа, ханын газетэнүүдые гаргадаг байна.

Гадна культурын, кинофикациин, худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай, үн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха комбинадай үдэлмэрилэгшэд поли дээрэ үдэлжэ байгшадта ходо ерэжэ, тэдэнэй эрилтые бүхы талаарнь хүсэдөөр хангаха гэһэн түсэбтэй байгаа. Гэбэшье зариманиинь яяр муугаар үдэлбэ.

Жэшээнь, Борьёогой совхозой тракторна 4 бригада дээгүүр аймагай киносетиин үдэлмэрилэгшэд нэгэшье фильм харуулаагүй. Нүүдэл киноаппарат, автомашина үгыбди гэһэн шалтаг-тай. Энэ байдал тэдэнэй эмхигүйе, һулаар үдэлжэ байһые гэршэлнэ. Эртын тарилга дүүргэнтэжэ байха үеэр бусад тээһээ автомашина оложо кино абаашуулха гэхэдэ, аппарат үгы байха юм.

Энээнһээ гадна нүүдэл наймаа эрхилэгшэд, үн зоной эрилтэ хангаха комбинадай үдэлмэрилэгшэд бригада дээгүүр нэжээд, хошоод үзэгдэхэдөө, миин лэ бригадын центр дээгүүр ябаад бусашалаг юм гэжэ механизаторнууд гомдоно. Энэ совхоз эртынгээ тарилга болзор соонь дүүргээд, оройн ургамалнуудые тарижа байнхай. Энэ үнгэрхэ бага сагай хугасаада, мүн хойшодоошье Зэдын аймагай үн зоной эрилтые хангаха комбинат үдэлмэреэ һайжаруулжа, ниитэ зоной эрилтэнүүдые хүсэдөөр хангаха хэрэгтэ бодото анхаралаа табихаар болоо. Иимээр саашадаа үдэлжэ яатье болохогүйл.

Хабарай эхеэр ган, хагсуу байһые хараадаа абан, совхозой механизаторнууд гектар бүриһөө 10 центнер ороохо абаха үялга абаһан аад, харин хура бүроогой ороһоной, тарилгаяа саг соонь, эрхим шанартайгаар дүүргэһэнэй удаа гектар бүриһөө ороохо абалгаяа 15 центнер болгохобди гэжэ түрүүшынгээ үялгые дээшэлүүлээд, эршэ ехэтэйгээр үдэлжэ байнхай. Энэ жэл өөрынгөө ажахын 40 жэлэй, Октябриин хубисхалай 50 жэлэй түүхэтэ ойнуудые тэмдэглэхээе байһан Борьёогой совхоз мэнэ һая Ленинэй орденоор шагнагдаба.

Эдэ ушарнууд Борьёогой совхозой үдэлмэришэдые бүри ехэ хэрэгтэ зоригжуулна. ехэ амжалтада уряална. Иимэ баяр баясхалантайгаар, эршэ хүсэтэйгөөр үдэлжэ байһан борьёогойхид ерэхэ намар гектар бүриһөө 15 центнер алтан шаргал шэнийсэ хуряахал байха.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

Үзэл сурталай хүдэлмэри

ЭРИТЭ ЗЭБСЭГ ХУРСАДАА ҺАЙН

Коммунизм байгуулгын үедэ, илангаяа Совет засагай байгуулагдаһаар 50 жэлэй гүйсэхээе байхада, партийна, совет эмхинүүдэй соёл сурталай үдэлмэри улам бүри гүнзэгы удха шанартай болжо байһаниинь эли бшуу. Соёл сурталай үдэлмэриин эгээл шухала зэбсэгүүдэй нэгэниинь лекци уншалга ха юм. Лекци уншалгын гол зорилгонь марксизм-ленинизмын үзэл сурталые, коммунизмын заатагүй илаха тухай тэрэнэй наягин һургаалые, Октябриин хубисхалай түүхэтэ гүн гүнзэгы удха шанарые улад зондо ойлгуулан хэлэхэ хэрэг болоно.

Мүнөө үедэ, үн зоной олонхиин эрдэм һургуулитай болоод байхада, мүн баһа үн бүхэнэй газетэ, журнал, номуудые уншажа, радио шагнажа, кино, телевизор хаража, ухаан бодолоо баяжуулха дүүрэн аргатай болоод байхада, темынгээ талаар олон янзын, үгэ бүхэниинь шэгнүүртэй хөөрэлдөөнүүд зониие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ улам бүри ехэ һуури эзэлхэ зэргэтэй. Тиимэһээ лекционно пропаганда хадаа гүнзэгы удхаараа гү, али гоё тоогоороо шагнагшадые миил һонирхуулаад үнгэрхэ бэшэ, мүн тэдэнэй доторойнь бодолые хүмүүжүүлхэ, партийна үзэл сурталай хараа шугамаар хүтэлхэ ёһотой.

Лекци уншалгые амжалтатайгаар үнгэргэлгэ гээшэ партийна эмхинүүдэй зүгһөө хэр зэргэ анхарал хандуулагдадагһаа дулдыдаха.

Тэрэ талаараа зарим аймагуудай партийна комитедүүдэй бюронууд, КПСС-эй Улаан-Удын горком лекционно пропагандада анхаралаа яһала хандуулдаг. Жэшээнь, КПСС-эй Сэлэнгын райкомой бюрогой гэшүүд мүнөө жэлэй түрүүшын квартал соо 75 элидхэл, лекцинүүдые уншаа. Эгээл эдэбхитэйгээр лекци уншадаг нүхэдые нэрлэбэл эдэ: В. Б. Базаров, П. Ц. Цоктоев, В. Н. Жеребко болон бусад. Нүхэр Цоктоев «Октябриин революциин бүхэдэлхэйдэхи түүхэтэ удха шанар» гэһэн темээр лекци бэлдээд, тэрэнээ худэлмэришэдэй, худөөгэй ажалшадай, һурагшадай, худөөгэй интеллигенциин урда ходо уншана. Тиихэдэ нүхэр Жеребко «Капитализмын хүмэрин һандаралга ба социализмын илан мандалга—үн түрэлтэнэй хүгжэлтын замай зайлашагүй хуули ёһо» гэжэ лекци бэшэнхэй.

Энэ талаар хяагтынхид тэдэнһээ гээгдэнэгүй. Аймокой бюрогой гэшүүд бусад лекторнүүдтэ ёһотой ульгэр жэшээ харуулаа бшуу. Райкомой нэгэдэхи секретарь А. Н. Шишмарев түрүүшын квартал соо арбан табан лекци, хори гаран хөөрэлдөө үнгэргөө. Бюрогой бусад гэшүүд лекци уншалгада мүн лэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Тэдэнэр Совет засагай үедэ Буряад оронло болон Хяагтын аймагта болоһоо соёл культурын, экономикын хубилалтануудтухай, социалис революциин талаар Ленинэй һургаал тухай, худөө ажахын үйлэдбэриин саашадаа яажа хүгжэхэ тухай үн зондо дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэдэг байна.

Түнхэнэй райкомой бюрогойхидые баһал һайн үгөөр дурдаха дуран хүрэнэ. А. Д. Таханов, П. Э. Ренчинов, С. Г. Цыдеев гэгшэд үн зонтой ходол уулзажа, лекци, элидхэлнүүдые хэдэг байна. Бюрогой гэшүүн, «Восточные Саяны» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ц. Д. Бельгаев аймаг соогоо эгээл эдэбхитэй лекторнүүдэй нэгэн гэжэ тоологдоно.

Бүхышье бэшэ һаа, олонхи аймагуудта Ленинэй үдэрнүүдтэ зорюулан, түсхай лекцинүүд, элидхэлнүүд, аман журналнуудаасуудал болон харюугай үдэшэнүүд үнгэргэгдөө. Тэдэ хэмжээнүүдые үнгэргэлгэдэ райкомуудай, аймгуйсэдкомуудай хүтэлбэрилэгшэд хабаадаа юм.

Энэ хабартаа Октябриин уншалганууд эхилэнги. Тус уншалганууда онсо анхарал хандуулагдана гээшэ. Жэшээнь, КПСС-эй Улаан-Удын горкомой VI пленумэй шиидхэбэриин ёһоор, городой эмхи зургаануудта «Дулэтэ табин жэл» гэһэн гаршаг доро Октябриин уншалганууд хэгдэнэ. Горкомой пропаганда болон агитациин таһагайхид темэнүүдые зохёогоо, табан зуу гаран плакат-афишануудые бэлдээ. Лекци бэшэлгэндэ штатнабэшэ лекторнууд, эрдэмтэд хабаадуулагдаа.

Тус жэлэй нэгэдэхи квартал соо город соогуур 4545 лекци уншагдаа, тэрэ тоодо: Советска райондо 1726, Железнодорожнь райондо 1746, Октябрьска райондо 1073 лекци уншагдаа гээшэ.

Ажалшадай дунда лекци уншалгые үрдэдхэхын, һайжаруулхын талаар республикымнай «Знани» бүлгэм горитой юумэ хэнэ. Һүүлэй хоёр-гурбан жэлэй турша соо гэшүүдэйнь тоо олошоржо, мүнөө үедэ 6600-һаа үлүү гаранхай. Тиихэдэ тус бүлгэмэй эхин эмхинүүдынь дүрбэн зуу гаран болошоо. Нёдондо жэлэй бүлгэмэй гэшүүдэй хүсөөр эдэб олон асуудалаар далан зургаа мянганһаа дээшэ лекци уншагдаа юм. Олонхи лекцинүүд ажабайдалтай, коммунизм байгуулгын, үн зоной ухаан бодолые хүмүүжүүлгын зорилгонуудтай нягта холбоотой юм.

Гэбэшье лекционно пропагандын далайса бүхы дээрээ һайн гэхын аргагүй. Уншагдаһан лекцинүүд зарим ушарта гүйхэн удхатай, идейнэ талаараа һула, түхэл янзаараа шагнагшадай һанаанда зохихогүй байхаяа һанадаг. Зарим лекторнүүд үни зааанда хуушаршаһан жэшээнүүдые хэрэглэдэг, хэлэһэн юумэниинь бүхы сэдьхэлдэнь бурилдөөд, булаг шэнгеэр бурьялан гараагүй хадаа шагнагшадые этигүүлэнгүй, хии бууданан һомон шэнгеэр үнгэршэдэг.

Үшөө баһа лекторнүүд хоорондын дуршэл шадабаряа андалдан абалсаха зан үгы шахуу. Партийн обкомой лекторнүүдэй бүлэгшье, республикын «Знани» бүлгэмшье, мүн бусад ниитэ эмхинүүд энэ асуудалда ёһотой анхарал хандуулнагүй гэхэдэ болохо.

Республика доторнай ажалшажа байдаг 37500 дээдэ болоо дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдэй ороидоол 6650-яад үн «Знани» бүлгэмэй гэшүүндэ тоологдоно. Ондоогоор хэлэбэл, бүхы интеллигенциин зургаанай нэгэ хубь лекци уншалгада хабаадана гэшэл даа. Энээнтэй эбсэжэ болоомоор аал? Үгы юм ааб даа! Иимэ ушар эритэ зэбсэгүүдээ газарта булажархиһантай адли.

Министерствэнүүдэй управлениинүүдэй болон республикын бусад ниитын эмхи зургаануудай зарим хүтэлбэрилэгшэд үн зоной урда угаа үсөөнөөр лекци уншадаг гү, али огто тэрээндэ хабаададаггүй. Жэшээнь, столовонуудай трестын директор Г. Н. Крылов, 834-дэхи мостопоездын начальник И. З. Бугай, арадай хиналтын городской комитедэй түрүүлэгшэ Д. В. Кочетов, КПСС-эй горкомой үдэлмэрилэгшэд М. А. Карпушкин, Д. Д. Замбулаев гэгшэд лекци уншалгада тон үсөөнөөр хабаадалсана.

Эдэ мэтэ асуудалнуудта ёһотой анхарал хандуулха талаар шанга эрилтэ табихаар болоо. Юундэб гэхэдэ, мүнөө сагта соёл сурталай фронт дээрэ илажа гарахын тула бидэндэ хурса зэбсэг хэрэгтэй!

А. СЕРЕБРЯКОВ,
КПСС-эй обкомой лектор.

ЗАЛУУ НАҺАНАЙ ЗОЛТОЙДО...

ЭНЭ УШАР үнгэрэгшэ жэлдэ Нарһатын дунда һургуулиин арбадахи классые дүүргэгшэдэй хүндэдэ зорюулагдаһан үдэшэ дээрэ болоо һэн. Арбадахи классые дүүргэгшэ Аврора Николаева үгэ эрижэ, ендэр дээрэ гараба.

— Хүндэтэ нүхэдүүд, арбан жэлдэ сугтаа һураһан ханиварни,— гэжэ Аврора сугларагшадта хандаба.—Бултандаа Нарһатынгаа түрэл совхоздо ошожо хүдэлмэрилхые уряалнаб, ВЛКСМ-эй райкомые намда путёвко үгэхые гуйнаб...

Николаевагай эдэбхи бултандa һайшаагдаа һэн. Иигэжэ совхозой Хэргэндын һаалиин фермын комсомолшууд болон залуушуулай бригада эмхидхэгдээ бэлэй. Бригадые залуу малшан Цыренжап Чимитов толгойлбо.

Залуушуул ехэ зоригтойгоор хүдэлмэрилжэ эхилээ һэн. Һаалишадай гэрнүүдэй, үнеэдэй байрануудай досоо, газаашье талань ондоо болошобо. Культбазые даб гэһээр танихаар бэшэ: досоонь ариг сэбэр, гоё болонхой. Үдэшэндөө эндэ хүнүүд олоороо суглардаг болобо. Нүүдэл библиотекэ эмхидхэгдэбэ. Тэндэнь уран һайханайшье, политическэ номуудые дуран соогоо шэлэжэ абамаар. Һаалишадай буланда мал ажал, түрүү дүй дуршэл тухай материалнууд байха...

Һайн һайхан хэрэгүүдэй эхи табигша гүүртын группкомсорг Намсарай Гомбожапов мүн даалгагдаһан ажалдаа харюусалгатайгаар хандадагаараа нүхэдтөө жэшээ харуулжа ябадаг. Намсарай тугалшанаар хүдэлмэрилхэ зуураа, толгой бүриинь сүүдхын шэгнүүр дээшэлүүлхэ талаар совхоз соогоо түрүү һуури эзэлнэн юм. Нэгэшье гээлтэ, гарза гаргаагүй.

Үнгэрһэн үбэл фермэ дээрэ тэжээл дутаха болобо. Комсомолшууд бии байһан тэжээлээ зүбөөр гамнан гаргашалхые ороддожо, һолоомо буйлуулха цех өөһэдынгөө гараар бариһан байха. Иигэжэ һүнэй һаам доошолоогүй һэн. Үнеэдынышье шэнээ һайнтайгаар зунай бэлшээридэ гаргагдаһан байха.

Хүндэ хүшэр һаранууд хойно үлэбэ. Ошожо байгаа жэлэй дурбэ һарын дүнгүүд гаргагдаба. Энэ хугасаа соо залуу һаалишад гүрэндэ 99 мянган литр һү худалдаха арга олгоо. Үнсэн бүриһөө 600 литр һүн һаагдаба. Май һарын дүнгүүд мүн муу бэшэ. Хахад жэлэй түсэб майн 26-да дүүргэгдээ. Энэ амжалтада һаалишан, малшан бүхэнэй хубита бии.

Аврора Николаева дүрбэн һара соо 12 мянган литр һү һаажа шадаа гэхэ гү, али һара бүри үнеэн бүриһөө 220 литр һү абаа. Мүнөө Аврора Москва, ВДНХ-да ошохо путёвкодо хүртөөд, замдаа гаранхай. Иимэ хүндэдэ залуу басаган амжалтата ажалайнгаа түлөө хүртөө бшуу. Выставкэдэ ошохо эрхын түлөө бүхы һаалишад тэмсэнэ.

Һаалишадай ажал ехэ. Гэбэшье тэдэнэр эрдэмээ дээшэлүүлхэ саг олоно. Бултандаа тооной һуранад. Зариманиинь заочноэр институдта, нүгөөдүүлынь — үдэшэндөө хүдэлмэришэн-залуушуулай Нарһатын дунда һургуулида.

Мүнөө энэ фермэдэ залуушуул бүришье олон болонхой. Иишэ үдэшэндөө аймагайшье түбөө залуушуул «айлшаар» ерэдэг. Юуб гэхэдэ, фермэ дээрэ һаалишадай уран һайханай кружогойхид саг үргэлжэ концерт харуулдаг, элдэб наада эмхидхэдэг шуу.

Залуушуулай дүй дуршэлые халан абахаяа иишэ хүршэ ажахынуудһаа, совхозой бусад фермэнүүдһээ малшад ерэнэ.

Нарһатын комсомолшууд, залуушуулай фермэ тухай һураг суу бүхы аймаг соо үргэнөөр таранхай.

Залуу малшад Совет засагайнгаа 50 жэлэй ойе нарэтэй түрэтэйгөөр эдир наһанайнгаа эршэ шадал соо угтахые оролдоно.

Ф. СОРОКИН.

Яруунын аймаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Хүдэлмэришэн-залуушуулай үдэшын һүргуулида һурадаг һаалишад (эүүн гарһаа) Чимит-Ханда Цыбенова Чимит-Ханда Дагбажалсанова хөөр эзлжэтэ шалгалтадаа бэлдэжэ һуунад. 2. Һаалишад сүлөөтэй сагтаа.

Фотонь авторай.

МОСКВА. СССР-эй арадай ажахын туйлалтын выставкэ. Зураг дээрэ: «Харьковчанка» гэдэг хаанашье ябажа шадаха машина харуулагдана.

ТАСС-ай фотохроникo.

ХҮСЭ ШАДАЛ, БЭЛИГ ШАДАБАРИ

ДОСААФ-ай спортсменүүдэй спартакиадада хабаадалга тухай бүлгэмэй ЦК-гай түрүүлэгшын орлогшо нүхэр А. Н. СКВОРЦОВ хөөрэнэ

Манай орон дотор гурба удаа —1958 онодо, 1961, 1965 онуудта спортын техническэ түхэлэй бүхэсоюзна спартакиада үнгэргэгдэһэн байна. ДОСААФ-ай спортсменүүд СССР-эй Арадуудай спартакиадын түгэсхэлэй мүрысөөнүүдтэ анха түрүүшынхээ энэ зун хабаадалсахань.

— Энэ хадаа залуушуулай дунда сэрэгэй-техническэ түхэлэй спортын тон хүндэтэй болоһые гэршэлнэ, — гэжэ СССР-эй ДОСААФ-ай ЦК-гай түрүүлэгшын орлогшо Александр Николаевич Скворцов ТАСС-ай корреспондент Н. Дворцовтой хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ. — Совет патриодуудай һайн дуранай бүлгэмэй спортсменүүд бүхэсоюзна, уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ жэлһээ жэлдэ улам амжалтатайгаар хабаадана. Гансахан нёдондо жэл тэдэнэр дэлхэйн, хилын саанахи чемпионадуудта хабаадалсажа, 91 алтан, 33 мүнгэн, 21 бронзо медальниидые абаа һэн.

СССР-эй Арадуудай спартакиадын мүрысөөнүүд элдэб хотонуудта болохо. Тэндэ янза бүриин 15 техническэ түхэлэй спортоор мүрысөөнүүд эмхидхэгдээ.

Москвада авиаторнууд болон онгосошодой мүрысөөн, Кировоградта мотокросс, Орел хотодо планеристнүүдэй мүрысөөн болохо. Ленинградайхид стадион дээрэ мотоциклын урилдаа хараха юм. Уһан доро ябадаг онгосошодой мүрысөөн Алуштада болохо. Мотоциклын 6 хоногой урилдаан Ужгородһоо эхилхэ, тиихэдэ автомобилистнүүдэй урилдаан Нальчик хотодо болохо. Уһан дээгүүр спортивна онгосоор тамардаг уран шадабарита мэргэшүүл Ригэдэ сугларха. Тиихэдэ парашютистнүүд Владимир хотодо мэргэжэлээ харуулха. Авиамоделистнүүдэй мүрысөөн Киев хотодо, оньһон машина жолоодогшодой мүрысөөн Ташкентдэ, радистнуудай мүрысөөн Горький, Минск хотонуудта үнгэрэгдэхэ.

ДОСААФ-ай спортсменүүд мүнөө шанга тулалдаа хэхээр бэлдэжэ байна. Спартакиадын түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадалсахын түлөө тэмсэл бүри 1966 ондо эхилээ һэн. Спартакиадада хабаадаһан миллион 500 мянга шахуу спортсменүүд ехэ амжалта түйлажа, разрядтай болоо, 833 хүн спортын мастернууд, 1203 хүн мастерта кандидадууд гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Украина, Белоруссы, Грузи, Армени, Узбекистанда, Ростовой, Москвагай, Челябинскын, Кемеровэй, Куйбышевай, Новосибирскын областнуудта, Краснодарай хязаарта техническэ спортоор мүрысөөнүүд урагшатай һайнаар үнгэргэгдэжэ байна.

Ороноймнай хэдэ хэдэн республика, областнуудта спортивна шэнэ барилганууд хэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Кемерово хотодо мотодром, Белово хотодо уһанай станци гэхэ мэтэ баригдаа. ДОСААФ-ай комитедүүд болон клубууд мүрысөө үнгэргэхэ шэнэ техникэ—самолёт, планер, автомобиль, мотоцикл, радиостанци, парашют гэһэнүүдые олоор абанхай.

Мүрысөөнэй улам эршэмтэйгээр ябуулагдажа байһые иимэ баримта гэршэлнэ. Гансахан Россин Федерацида зональна 150 мүрысөөн үнгэргэгдэхэ юм. Тэндэ РСФСР-эй спартакиадын түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха спортсменүүд шэлэгдэхэ.

Сибирь, Дүнда Азиа, Алас-Дурна хизаарта техническэ түхэлэй спорт үргэнөөр дэлгэрэнхэй. РСФСР-эй спартакиадын түгэсхэлэй мүрысөөнүүдтэ техническэ 9 түхэлэй спортоор Сибириин Кемерово хотодо спортсменүүдэй шанга тулалдаан болохоор, хараалагдана. Спартакиадын түрүүшын шатада ДОСААФ-ай спортсменүүд бүхэсоюзна 59 -рекордые шэнэдхэн хубилгаа. Тэдэнэй 30-ниинь дэлхэйн түйлалтаһаа дээшээ юм. Эдиршүүлэй олоороо спартакиадада хабаададаг ушарые илангаяа ехэ урма баяртайгаар тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ. Найман янзын спортоор эдиршүүлэй команднууд амжалта түйлаа.

— Совет засагайнгаа алдарта ойн баярай жэлдэ ДОСААФ-ай спортсменүүд шэнэ илалта түйлажа, Эхэ ороноо урмашуулан баясуулха гэзэ найданабди. Октябриин агуухэ түйлалтые хамгаалхаяа хэдыдэшье бэлэн байһан хүсэ шадалаар бүрин, арга хабатай, түгэлдэр урма зористой хүбүүд, басагад сэрэгэй-техническэ спорт эрхилнэ ха юм,—гэжэ А. Н Скворцов хөөрөөгөө түгэсхэхэдөө хэлэбэ.

(ТАСС).

ОЙН БАЯРАЙ УГТАМЖАДА...

Хүнгэн промышленностиин худэлмэрилэгшэд Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалис уялга абахадаа, совет арадаа гоё һайханаар хубсалуулха, тэлэнэй элдэб янзын эрилтэ дүүрэн һайнаар хангаха асуудалда бага бэшэ анхарал хандуулһан байна. Мүнөө үедэ ажалшад ямар түхэлэй хубсаһа үмдэхэ дуратайб, гэхэ мэтэ эрилтэ анхаралда абтан, бүдүүд нэхэгдэнэ, хубсаһан өгдоно. Мүн байгаалиин эрхэ байдал аргагүй хараада абталаг. Холын хойто зүгтэ гү, али ааратa халуун Дунда Азида ажаһуудаг арад зоной эрилтэ хангаха гэжэ тэдэнэр оролдоно.

Эхэ оронойнгоо хүнгэн промышленностиин худэлмэрилэгшэдтэй хамта манай фабрикын сэмбэ нэхэгшэд зарим тэды амжалта туйлажа, һайндэрөө угтажа байна. Табан жэлэй үнгэрһэн хугасаада 68 мянган метрэй сэмбэ түсэбһөө гадуур нэхэглээ. Тэрэнэй 27 мянган метрэйнь алмагдаһан нооһоор нэхэгдэһэн юм. Шэнэ түхэлэй нарин сэмбэ нэхэгдэлэг болоо. Эрэшүүлэй пальто өөхо «Баян гол», пальтогой «Туя», «Спортивная» гэжэ будүүд худалдан абагшадта һайшаагдаа. Энэ жэлэ манай фабрика түрүүшынхээ хэмэл угаһа—нитрон хэрэглэжэ эхилбэ. Фабрикын нэхэдэг будэй 83 процентнь дэлхэйн, мүн Эхэ оронойнгоо эрхим зэргын продукциин тоодо оролсоно.

Гоё һайхан, зохид үнгэтэй бүд нэхэхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулнабди. Энээнэй ашаар фабрикадамнай үнгэ бүриин бүд нэхэгдэлэг болоо.

Манай фабрика бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн харуулна. Гурбан кварталай туршада түрүүшүүлэй тоодо оролсожо, түрүү һуури эзэлжэ ябаһаар.

Цех, участок, таһаг, бригада бүхэн ойн хүндэлэлэй социалис уялганудаа бодотоор бэелүүлжэ байна. Мастерай туһалагша Николай Георгиевич Трифоновэй даадаг сэмбэ нэхэгшэдэй бригада фабрика соогоо шалгарна. Тэдэнэр даабаряа үдэр бүхэндэ 106 процент һайн шанартайгаар үүргэжэ, түхеэрэлгээ бүтээсэ охэтэйгээр хэрэглэнэ. Бригадын коллектив нёдондо 602 түхэриг эй арьбалалта хээ. Бригадые даагша Николай Георгиевич уралан нарижуулагша, нинтын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаалагша юм. Тэрэ сэмбэ нэхэлгын цехэй экономическа шэнжэлгын бюрое толгойлно. Социалис мүрысөөндэ эрхим һайн үрэ дүн тэйлаһан сэмбэ нэхэгшэдтэ Совет засагай 50 жэлэй нэрэмжэтэ бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Бригадые даагша нухэр Трифонов «табан жэлэй түрүүшын жэлэй замай залуушан» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

Үйлэдбэриин түрүүшүүл фабрикаламнай яһала олон. Тэдэнэй эдэбхи үүсхэл, хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллаһанай ашаар хамтын амжалта туйлагдана. Мастерай туһалагшад Иннокентий Ерыгинэй, Дмитрий Коротовой даадаг бригаданууд социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Коммунис ажалай ударник, фабрикада 20 жэл соо ажаллажа байһан Людмила Викторовна Когина табан жэлэй даабариие 4 жэл 9 һара соо дүүргэхэ гэһэн уялга абанхай. Сэмбэ нэхэгшэ Мария Ефимовна Афанасьева, угаһа зэрэгшэ Мария Афанасьевна Трофимова, худэлмэришэд Алла Ананьевна Мамаева, Дарья Касьяновна Тумурова коллективэймнай замай залуушад гэжэ суурхаһаар үнинэй.

Фабрикымнай уралан нарижуулагшад 46 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ 200 дуралхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. РСФСР-эй габьяата уралан нарижуулагша Иван Калистратович Иванов, Буряадай АССР-эй габьната уралан нарижуулагшад Эльвира Августовна Лякшева, Ангелина Васильевна Бакушкина, уралан нарижуулагшад Виктор Алексеевич Федоренко, Дмитрий Михайлович Любовников үйлэдбэридэ шухала хэрэгтэй олон дуралхал нэбтэрүүлһэн байна.

Үйлэдбэриин шэнэ, түрүү эргэ хэрэглэхын, һайн шанартай продукци бүтээхын тула мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ, түрүү дүй дуршэл шудалха хэрэгтэй гэжэ манай худэлмэришэд мэдэрнэ. Тиимэһээ һуралсалай холын хараата түсэб фабрикадамнай зохёогдоо. Мүнөө 1000 гаран худэлмэришэд ямар нэгэ һуралсалда хабаадалсана.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын тула түрүү дүй дуршэл үргэлөөр нэбтэрүүлнэбди. Ямар нэгэ үнэтэ үүсхэлэй грагагдаа һаа, тэрэниие бүтэдэндэ мэдээжэ болгохо, дэмжэхэ ажал үргэнөөр ябуулагдана. Тиимэһээ фабрикымнай коллектив һайн үрэ дүн туйлана гэжэ тэмдэглэхээр. Ганса эрхим шанартай продукци бүтээхэ гэһэн Мария Афанасьевагай, нооһо алмаха гэһэн Любовь Бурнимагай худэлмэриин сагые зүбөөр хэрэглэхэ гэһэн Зинаида Ключниковагай үүсхэл халуунаар дэмжэгдэһэн байна. Костромской ойн үлһанай комбинадай бүд нэхэгшэ, Социалис Ажалай Герой Плетнева табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн үүсхэл гаргаһан байгаа. Фабрикымнай худэлмэришэд энэ үүсхэлые һайшаажа, уялга абанхай. 400 гаран түрүүшүүл табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ мүрысөөндэ оролсоһон байна.

1967 оной январиин нэгэнһээ фабрика түсэблэлгын, экономическа үрмашуулгын шэнэ гуримда орохой. Энээнһээ урда нарин нямта бэлэдхэл хэгдээ. Үйлэдбэриин гол фондуудаа шэнжэлэгдээ, тодорхойлогдоо, продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха, ашаг олзо ехээр абаха хэмжээн хараалагдаа, бүхы участок, цехүүд ажахын тоосоондо оруулагдаһан байгаа. Коллективаймнай энэ талаар зуб хэмжээ баелүүлһые жэлэй түрүүшын квартталай үрэ дүн элирүүлэн харуулаа гэхээр. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада 12,5 процентээр үлүү ехэ продукци наймаалагдаһан, ажалай бүтээсэ 13 процентээр дээшэлүүлэгдэһэн байна. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада жэл бүхэндэ 115 мянган түхэригэй фондтой байдаг һаа, энэ жэлдэ тэрэмнай 253 мянган түхэригтэ хүрэхэ гэхэ гү, али 2,2 дахин дээшэлхэ юм. Сылин хүлһэнэй фондын 6,5 процентээр ургахатай хамта ажалай бүтээсэ 13,5 процентээр дээшэлөө. Энэ баримта юу харуулнаб гэхэдэ, коллективнай ойн гүйсэхэ жэлдэ шэнэ амжалтын горитой эхи табижа шадаа.

Мүнөө фабрикымнай коллектив 1968—1970 онуудай түсэб зохёожо байна. Ашаг олзо бүри ехээр абаха, шэнэ техникээр үйлэдбэрээ хангаха хэмжээн хараалагдажа байна. Ерэхэ жэлдэ ашаг олзо оруулга 25—30 процентээр ехэ болохо, 12—13 процентээр ехэ продукци худалдаха, мүнөө нэхэгдэжэ байһан бүдүүдэй 20—25 процентые шэнэлхэ гэжэ хараалагдаа. Иимэ түсэб бэелүүлхын тула бии байһан арга боломжоёо элирүүлэн хэрэглэхэ, хүсэ шадалаа гарган ажаллаха хэрэгтэй болоно.

Ажал хэрэгнай урагшатай һайн, дутагдал үгы гэжэ хэлэнэ бэшэб. Манай ажалла олон бэрхэшээл тохёолдоно, шиидхэгдээгүй асуудалнууд бии. Фабрика хэрэгтэй түхеэрэлгээр үшөө хангагдаагүй. Гол фондуудай олон болобошье, тэдэнһээ продукци абалга үшөө бага байна.

Манай коллектив эгээл түрүүлэн худэлмэриин табан, амаралтын хоёр удэртэй неделидэ эрохон юм. Шэнэ гуримаар ажаллажа эхилһээрнай 9 һара үнгарөө. Энэ гурим булюу һайн гү, али үгы гү гэһэн асуудал табигдахаяа болинхой. Тэрэнэй булюу һайн байһаниинь тодороо. Нүниин халаан усадхаглаа. Худэлмэришэдэй һайнаар амарха. Һуралсаха, үхибүүдтээ сугтаа байха сагынь ехэ болобо. Ажалшадай дунда ябуулагдаха хүмүүжүүлгын худэлмэри һайжаруулха, ажаллаха таатай зохид арга нүхэсэл худэлмэришэдтэ байгуулха талаар хэмжээн хараалагдаад, бодото дээрэ бэелүүлэгдэжэ байна.

Хүнгэн промышленностиин худэлмэрилэгшэдэй удэрые угтан тэмдэглэжэ байхадаа, манай коллектив ехэ ойн гүйсэхэ энэ жэлдэ эршэмтэй шангаар ажаллая гэһэн уряа бэелүүлжэ байна.

К. АЛЬЦМАН,
Нарин сэмбын фабрикын директор.

УРАН ГАРТАН

Оёгдоһон хубсаһа, нэхэгдэһэн трикотажай зүйлнүүдые магазинда харахадаа гү, али худалдажа абахадаа тэрэнэй хэр гоёор оёгдоһые, хэр зохид үнгэтэй байһыень һонирходогбди. Харин энэ хубсаһа бэлэн болгожо, наймаанда гаргахын тула хэды хүн оролдолго гаргааб, ямар ажал хээб гэжэ болоно губди?

Жэшээ болгон эрэшүүлэй самса абаад үзээ. Таарамжатай бүд нэхэхын тула нэхэлгын фабрикын мэргэжэлтэд, уран зураашад ехэ ажал хэнэ. Ямар утаһаар нэхэхэ, ямар үнгэтэй байхыень тодоруулжа, нэхэгдэһэн шэнэ янзын түрүүшын бүд түсхай комиссиин үзэмжэдэ үгэдэг. Тэрэнэй зүбшөөгөө, һайшаагаа һаа, энэ бүд фабрикануудта нэхэгдэжэ эхилнэ. Харин тэрэ бүдые бэлэн хубсаһан болгохын тула оёдолой фабрикануудаяар 50 зүйлэй ооло ондоо ажал хэдэг байха юм.

Манай Улаан-Удын оёдолой фабрика республикынгаа арад зоной хэрэглэмжэ хангаха зориготой. Энэ хэдэн янзын хубсаһан, нарай үхибүүнэй үмдэхэ самсаһаа эхилээд, эрэшүүлэй гадар самса хүрэтэр оёгдоно. Фабрикын оёдолшод һара бүридэ 200 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилдэг болонхой. Урдань гүрэндэ гарза хэдэг байһанаа түрүү предприятинуудай тоодо оролсоһон байна. Долоон жэлэй хоёрдохи жэлэй түрүүшын кварталда һайн үрэ дүн туйлажа, республикынгаа нютагай промышленностиин министерствын болон КПСС-эй Улаан-Удын горкомой дамжуулгын Улаан тугта хүргэһэн юм.

Совет засагай 50 жэлэй ойн гүйсэхэ энэ жэлдэ ажалдаа бүри һайн үрэ дүн туйлаха уялга фабрикын худэлмэрилэгшэд хүдэлһан байгаа. Үйлэдбэридөө шэнэ техникэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар 10.600 метр бүд алмажа, тэрээгээрээ эрэшүүлэй 5 мянган самса, 1700 хубэнтэй хууртиг оёхо, хоёр миллион метр ниидхэ алмаха гэжэ хараалһан юм. Тэрээнһээ гадна 25 түхэлэй шэнэ хубсаһа оёхо, 50 мянган киловатт-час электроэнерги алмаха, нэгэ түхэригэй продукци бүтээхэдээ тэрэнэй гаргашые 0,5 мүнгөөр бага болгохо уялга абтаа һан.

Оёдолшод абаһан уялгаяа бодотоор бэелүүлжэ байна. Үнгэрһэн таба һарын туршада 901,5 мянган түхэригэй продукци гаргагдаа гэхэ гү, али нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада 3,8 процентээр ехэ хубсаһан оёгдоһон юм. Фабрикын коллектив арад зоной ургажа байгаа эрилтэ хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Ажалшадай эрилтэ шэнжэлхэ, худалдаанда гүйсэтэй хубсаһа оёхо асуудал шиидхэхэ тусхай бүлэг эмхидхэгдэнхэй. Хубсаһа агрегатно-групповой аргаар оёхо шэнэ арга нэбтэрүүлэгдээ. Энээнэй ашаар продукци бүтээлгэ 13 процентээр дээшэлүүлэгдээ.

Һүүлэй үедэ фабрикада технологическа шэнэ түхеэрэлгэ тодхогдоһон байна. Ганса табан һара соо 70 түхеэрэлгэ, оёдолшодой ажал хүнгэдхэхэ, оньһожоруулха тусхай машинануудтодхогдоо.

Фабрикын уралан нарижуулагшад үйлэдбэреэ оньһожоруулха хэрэгтэ горитой туһа нэмэри оруулалсана. Ойн гүйсэхэ энэ жэлдэ уралан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 27 мянган түхэригэй арьбалалта хэхэ уялгаяа үүсүүлэн дүүргэһэн байна. 31,2 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ дурадхалнууд нэбтэрүүлэгдээ. Ахалагша мастер Е. П. Павлова, технолог Лидия Протасова, мастер Людмила Пилецкая, оёдолшон Антонина Кушнарева үйлэдбэриин шухала асуудал шиидхэхэ хэдэн дурадхал оруулаһан юм.

Түсэблэлгын болон экономическа үрмашуулгын шэнэ гуримда орохо бэлэдхэл хэгдэжэ дүүргэгдээ. Үйлэдбэриин гол фондуудаа харагдажа үзэгдэнэн, продукциин бүтээлгые ехэдхэхын, олон хубсаһа худалдахын тула тэдэнэй шанар һайжаруулха хэмжээн хараалагдаад, бэелүүлэгдэжэ эхилээ.

Оёдолшод өөнэдынгөө һайндэрые ажалай амжалтаар угтажа байна. Елена Михайловна Сафроновагай хүтэлбэрилдэг 2-дохи цехэй коллектив таба һарын туршада нёдондоной энэ үеынхиһөө 6,6 мянган түхэригөөр үлүү хубсаһа оёжо, худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ тушааба. Оёдолшон-мотористка, коммунис ажалай ударнигуд Галина Борисова, Светлана Хантольдова, оёдолшон Александра Бахаруева, бэлэн продукци шалгагша Татьяна Осудина ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ.

Хүнэй дура буляама, гоё һайхан, үмдэхэдэ таарамжатай хубсаһа оёхо гэжэ фабрикын худэлмэришэд нилээд ехэ оролдолго гаргажа байна. Энэ оролдолоньүрэ дүнгоо харуулжа захалаа. Фабрика байгша онойнгоо түлэб, абаһан социалис уялгаяа һайнаар дүүргэжэ байна.

П. БУРМАКИН,

Зураг дээрэ: фабрикын оёдолшон, коммунис ажалай ударник Александра Бахаруева (түрүүшын зэргэдэ). Валентина Пономошнова бүд гамтайгаар эсхэжэ, горитой материал алмадаг. Бэлэн хубсаһа шалгагша Татьяна Осудина.

фотонь авторай.

Гонконг гээшэ Урда Хитадай далайн дундахи олтрог юм. Тиимэһээ эндэ һуудаг олон түмэн хүнэй ажабайдал уһан далайтай холбогдонхой. Сахиур сагаан шулуугаар баригдаһан гэр байшангуудта загаһашадай байха байра олдоногүй.

Зураг дээрэ: үгытэй загаһашадай байдаг онгосонууд.

ТАСС-ай фотохроника.

Израилиин эзэрхэг түримхэй добтолго үргэлжэлһөөр

БЕЙРУТ, июниин 9. (ТАСС). Мүнөөдэр Израилиин сэрэгэйхид Сириин болон Египедэй фронтнууд дээрэ дайн байдаа хэжэ үргэлжэлүүлбэ. Тиигээд ерэхэлэрээ буудалдаас болоулжа, сэрэгүүдээ өөрынгөө газар дээрэ бусаажа абаашаха тухай Аюулгүйн Соведэй шиидхэбэриие тооногүй гээшэ.

Гэхэ зуура, Аюулгүйн Соведэй шиидхэбэридэ харюу болгон Израилиин талаһаа буудалдаас болоулаад байгаа һаань, дайнай ябуулганууд зогсоохо гажэ ОАР-ай, Сириин, Иорданиин правительствануудай зүбшөөлөө үгөөд байбашье һаань, Израиль иигэжэ эзэрхэг түримхэй аашануудые гаргаһаар байна ха юм. Бухейюат, Насария гэжэ һуурин газарнууд тээшэ шэглэн, танкнуудай болон томо буунуудай хабаадалгатайгаар Израилиин сэрэгүүд добтолго хэжэ оробо, — гээд Дамаскын радио 12 час 50 минутада мэдээсэбэ.

Иимэ харата муухай ааша гаргажа байһан хэлэнь, Сириин артиллери дайсанай сэрэгүүдэй суглараад байһан газар руу харюу болгон буудаха баатай болоо. Үдэрэй 13 час багта Израилиин самолёдуул Дамаск дээрэ үзэгдэжэ, зенитнэ артиллериин буудалгаар тараан намнагдаба.

Каирһаа абтаһан мэдээсэлэй ёһоор, Израилиин сэрэгэйхид Египет тушаа эзэрхэг түримхэй добтолго хэжэ үргэлжэлүүлээ. ОАР-ай зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ эсэргүү буудалдаас энэ дары болоулха тухай ООН-ой Аюулгүйн Соведэй шиидхэбэриин гаргаад байбашье һаань, Израилиин сэрэгүүд мүн Суэцкэ каналай зүүдэ агаарһаа добтолго хэжэ үргэлжэлүүлбэ гээд МЕН агентствын хахад удэр багта дамжуулһан ОАР-ай сэрэгэй командованиин коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Эндэ абтаһан Израилиин радиогой дамжуулга дээрэһээ мэдахэдэ, мүнөөдэр Израилиин сэрэгүүд Сириин газар нютаг руу сүмэрэн оробо гэжэ Тель-Авивта соносхоһон байна. ООН-ой тушаалтадай мэдүүлһэнэй ёһоор, Израилиин сэрэгэйхидэй ябуулганууд дээрэһээ харахада, Сириин газар дээрэ байдаг Гиолриадай нуур, мүн Хулс гэжэ нуурта дүтүүр байһан газар нютагуудые Израиль өөрынгөө хиналтада абаха һанаатай юм ха.

ДАМАСК, июниин 9. (ТАСС). ТАСС-ай корреспондент Л. Медведко иигэжэ дамжуулна:

Дамаск хотодо 17 часта Израилиин авиаци добтолбо гэнэ. Тэндэ агаарай добтолго тухай дохёо үгтөө. Зенитнэ артиллериин буудалгаар Израилиин нэгэ самолёт унгаагдаа. Дамаскын радиогоор дамжуулһан Сириин армиин командованиин мэдээсэл соо Сири, Израиль хоёрой фронт дээрэ үсэд шанга дайн байлдаан боложо байнхай. Сириин сэрэгүүд дайсанай танкова болон ябган сэрэгүүдэй подразделениинүүдэй хэһэн добтолгонуудые сухарюулан сохино.

Араб арадуудта туһалха комитет

БЕЛГРАД, июниин 9. (ТАСС). ТАНЮГ агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, араб арад зондо туһалха комитет Белградта байгуулагдаа. Белградта һуража байһан араб студентнүүдэй нэгэдэл, мүн студентнүүдэй холбооной университедэй комитет хамтаржа, иимэ комитет байгуулба.

Тиихэдээ араб оронуудай сэрэгшэдтэ болон арад зондо туһалхын тулада эм дом, мүшэ зоори суглуулхын зорилгоор хэдэ хэдэн хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэхэнь.

Аюулгүйн Соведэй онсо яаралтай заседани

НЬЮ-ЙОРК, июниин 9. (ТАСС). Дайнай ябуулгануудые болоулха тухай Аюулгүйн Соведэй шиидхэбэриие хэрэгсээнгүй Израилиин талаһаа эзэрхэг түримхэй аашаа гаргажа байһаниие Аюулгүйн Совет эрид шууд буруушаахаа зэргэтэй гэһэн эрилтэ Советскэ Союз табиба.

СССР-эй болон США-гай хэһэн гүйлгаар Аюулгүйн Совет яаралтай заседани зарлаба.

США-гай түлөөлэгшэ Голдбергын дурадхаһан шиидхэбэриин американска проект хадаа буудалдаае болоулха ябадалай талаһалдаһанай түлөө зэмыець болоо то дээрэ араб гүрэнүүдтэ тохоһон байха юм. Тиихэдээ Израилиин талаһаа, сэрэгээр добтолон орохон июниин 4-дэ байһан хуушан газартань сэрэгүүдые бусаажа абаашаха шухалэ байһан тухай тэрэ проект соо нэгэшье үгэ хэлэгдэнэгүй.

НЬЮ-ЙОРК, июниин 9. (ТАСС). Аюулгүйн Совет Дүнин Зүүн зүгтэхи байдал тухай зүбшэн хэлсэхээ июниин 9-дэ дахин сугларба. Тиихэдээ буудалдаас болоулха тухай Аюулгүйн Соведэй шиидхэбэриие тоонгүйгөөр, Сириде эсэргүү дайнай ябуулганууде Израилиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй мүнөөдэр хэжэ үргэлжэлүүлһэр байһанай дашарамда, Сириин правительство энэ онсо яаралтай заседани хэхые эрилһэн байгаа.

Буудалдаае болоулха тухай зүбшөөлөө Сириин правительствын үгэһэн тухай ООН-ой тэргэдэхи Израилиин түлөөлэгшэдэ Нью-Йоркын сагаар һүниин 1 часта дуулгаһан байнабди гажэ заседаниин эхилхэ дээрэ үгэ хэлэһэн ООН-ой генеральна секретарь У Тан мэдээсэбэ.

Мүн тиихэтэй хамта, Израилиин правительствада энээн тухай дуулгадаа һэн. Буудалдаас болоулха тухай Сириин правительствын мэдүүлгэ энээнһээ бури түрүүн Дамаскын радиогоор дамжуулагдаһан байгаа.

Буудалдаае болоулха тухай Сириин мэдүүлгэ хэһэнэй һүүлээр, хэдэн час болоод байхада, Израилиин сэрэгүүд Сириин газар нютагуудруу добтолон орожо, Сириин нинслэл Дамаск хотодо, мүн бэшэшье һуурин газарнуудта агаарһаа добтолходоо напалм хэрэглэһэн байна гэһэн телеграммануудые генеральна секретарь үншажа үгөө.

Һүүлээрнь буудалдаае болоулха тухай Аюулгүйн Соведэй энээнэй урда тээ гаргаһан шиидхэбэриинүүдые дүүргэлтэ болгохые эрилһэн тогтоол Аюулгүйн Соведэй туруулэгшын дурадхалаар нигэн дуугаар баталан абтаба.

ПРЕЗИДЕНТ НАСЕРАЙ МЭДҮҮЛГЭ

КАИР, июниин 9. (ТАСС). Президент Гамаль Насер мүнөөдэр Каирай радиогоор үгэ хэлэхэдээ, «хамаг бухы тушаалһаа гаражa, алибаа политическа ажал ябуулгаһаа арсаад, арад зоной нгоо зэргэлэ бусажа, тэдэнтэй хамта өөрынгөө үүргэ уялга дүүргэхэ гэжэ шиидхэбэ», — гэбэ.

Конституциин ёһоор, республикын президентын тушаалые вице-президент Закария Мохи Эддин гэгшэ даажа абаха юм гээд президент Насерай мэдүүлһэн тухай МЕН агентство дамжуулна.

КАИРТАХИ БАЙДАЛ

Тушаалһаа гараха тухай президент Г. А. Насерай соносхоһон дары ОАР-ай ниислэл хотодо арад зон тон олоороо сугларжа, жагсаал хэбэ. Тэрээндэ Араб социалис холбоон гэжэ залуушуулай эмхиин гэшүүд, студентнүүд, профсоюзуудай гэшүүд, бусад зоной түлөөлэгшэд хабаадаа. Телеграфна агентствэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, жагсаалда хабаадагшад Г. А. Насерые бүрин дэмжэжэ байһанаа илэрхэйлэн мэдүүлээ. Национальна суглаанай эрсо яаралтай зүблөөнэй болохёо байһан тухай Каирай радио соносхобо. Бухы депутадууд парламентын байшан соо сугларха ёһотой гэнэ.

Арад зоной ехэ олоороо жагсаал хэжэ байһантайнь дашарамдуулан, президент Г. А. Насер тушаалһаа гараха тухай мэдүүлгээ хэйшолуулаа гэһэн мэдээсэл Каирай радио дамжуулба. Энэ мэдүүлгэнь Национальна суглаанай заседани дээрэ хаража үзэгдэхэ юм ха. Туни түүнэй байхыень Каирай хүн зонние Насер уряалба. ОАР-ай правительствын онсо яаралтай заседани болоо.

(ТАСС-Франс Пресс-РЕЙТЕР).

Маршал Амер тушаалһаа гараба

КАИР, июниин 9. (ТАСС). МЕН агентствын дамжуулһанай ёһоор, нэгэдэхи вице-президент, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй верховно главна командалагшын орлогшо маршал Абдель Хаким Амер өөрынгөө тушаалнуудһаа гараханни гэжэ мэдүүлбэ.

«Минии Москва» гэhэн фотовыставкэhээ Е. УМНОВ (ТАСС). «ЗУЖЭГ ДҮҮРЭБЭ».

97-той хүгшэн

М. Н. Хангаловай нэрэмжэтэ хизаар ороноо шэнжэлэгшэ республиканска музейн байгаалиин таhагта үнгэрэгшэ амаралтын үдэр үндэр наhатай нэгэ хүгшэн орожо ерэбэ гээшэ. Тэрэ хадаа 97-той Бальжиннма Абидуевна Абидуева гэгшэ болоно. Хүгшэн Хэжэнгэ нютагhаа Улаан-Удэ хубүүндээ айлшаар ерэhэн байна.

Музейн залнууд соогуур хүгшэнэй ябахада Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтудай студентка, хүгшэнэй гуша басаган Дасарма Буянтуева үдэшөө. Хүгшэн ябад гээд лэ hонирхоhон юумэеэ гушаhаа асууна. Дасарма асуудалдань харюусан, тайлбаринлжа үгэнэ. Тиихэ мүртөө гушань хүгшөөhөө ойлгожо ядаhан юумэеэ hурана хэбэртэй.

— Хүгшөөмнин шубуу шонхор, ан гүрөөл ехэ hонирхоно,— гэжэ Дасарма хэлэнэ.

Тэрэ хүгшэн часай туршада экспонадуудые хараа.

— Хэды ашатай, гушатайбта гэжэ хүгшэнhөө асуужа үгыт,— гэжэ Дасармые гуйгааб. Тиихадэм гушанарни олоншье hаа, дүшэнэр бүри олон гээ.

Бальжиннма Абидуева олон жилдэ ажаhууха үедөө ехэнхи наhаяа арюун тунгалаг агаарта ажал хэжэ үнгэргэhэн дээрэнээ хүнгэн солбон зангаараа ябаhан бололтой. Тиигэжэ 97 наhа хүрэбэшье, сарюун, hонор.

Музейhээ гаража ошоходоо манда ехэ баясхалан хүргөө.

З. ЯКОВЛЕВА.

МОНГОЛОЙ ЗАЛУУ БАРИЛГАШАД

«ЭЛЕКТРОМАШИНА» заводой хүүгэдэй комбинадай барилга Улаан-Үдэ хотын 15-дахи профессионально-техническэ училищиин hурагшадай гараар бүтээгдэбэ. Монголой Арадай Республикаhаа тус училищида hуралсадаг эдиршүүл энэ барилга хэhэн байна.

Хирпиисээр байшан бариха, тэрэнэй оройн карниз, гоёолтые хэхэ гээшэ ехэ нарин, уран дарханай бүтээхэ хүдэлмэри. Монгол залуушуул өөhэдынгөө үйлэдбэриин hуралсалай багшанар-мастер Анатолий Лукич Глушков, Александр Григорьевич Делов, оршуулагша-мастер Чимидийн Базар гэгшэдэй ударидалга доро энэ түрүүшынгээ нарин нягта барилгые эрхим шанартайгаар бүтээбэ.

Мүнөө үедэ эдэ ерээдүйн шуудуша мэргэжэлтэд «Электромашина» заводой хүн зоной хэрэгсэлэй зүйл бүтээхэ цехэй ханые хирпиисээр болхоожо байха юм.

Манай заводой эдэ барилгануудые хэжэ байгаа монгол хани нүхэдтэй уулзажа танилсааб. Монгол эдиршүүл өөhэдынгөө hургуули, hуралсал, ажал, ажабайдал тухайгаа баяртайгаар хөөрэнэд.

— Улаан-Удын профессионально-техническэ 15-дахи училищи манай Монгол ороной шэнэ барилгануудта ажаллаха мэргэжэлтэд-барилгашадые hургана. Нёдондо жэл тус hургуулиие 100 хүбүүд, басагад түүргэжэ, барилгын hайн мэргэжэл даалгаа болжо ошоhон юм,— гэжэ оршуулагша-мастер Чимидийн Базар хөөрэнэ. — Тиихэдэ арматурщигууд-бетонщигууд Улаан-Удын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилдэг заводто, маляр-штукатуршад республикын больницын барилга дээрэ ажаллажа, дүй дуршэл абаhан юм. Мэргэжэл шадабари hайнтай совет мастернууд, бригадирнуудай ударидалга доро ажаллажа hуралсаhан тэдэ монгол залуушуул мүнөө ороной олон шэнэ барилгануудыг дээгүүр бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ.

Ерэхэ жэлдэ манай энэ бүлэг hурагшад, 95 хүн hургууляа түгэсхэжэ гараха. Эдэнэр баран барилгын элдэб мэргэжэлэй дархашуул болохо байна.

Саашань нүхэр Базар hургуулиингаа багшанар, мастернууд, хүмүүжүүлэгшэд тухайгаа гон hайшаалтайгаар хөөрэнэ. Совет хүнүүд монгол hурагшадта угаа ехэ анхаралтайгаар хандадаг.

Арбан наймаяа хүрэжэ ябаhан Түргэн-Баяр хубүүн ород хубүүд, басагадтай hаадгүй ярилсана. Энэ хурса шарайтай залуу нүхэр hургуулиингаа комсомолшуудай организациин секретарь, онсо hуралсалтай хүн байна.

— Намайе Түб аймагай «Боро-Нуур» гэжэ госхозой залуушуул энэ hургуулида эльгээхэдээ, «hайнаар hуралса. Ехэ юумэ мэдэдэг, хэжэ шададаг боло. Совет хани нүхэдэйнгөө ажалай болон хүмүүжүүлгын баян дүй дуршэлые халан аба» гэжэ захиhан юм. Нютагайхидайнгаа тэрэ захяа ходо hанажа ябадагби,— гэжэ ярина.

Үнэхөөрөө Түргэн-Баяр түрүү зэргын хүдэлмэришэн болохын түлөө оролдосотойгоор hуралсана, залуушуулай дунда ниитын, хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Онсо hайнаар hуралсадаг, hургуулиингаа олониитын, уран hайханай бүлгэмдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг монгол залуушуул эндэ олон байна. Тэдэнэй дундаhаа Лхагва-Сүрэн, Түдэб-Доржо, Түрмунхэ, Бэгзэсүрэн, Даш-Дабаа, Рэнцэнням, Батхүү болон бусад олон элиршүүлые дурдамаар.

Эдэ залуушуулай hуралсадаг 15-дахи ПТУ-гай дэргэдэ hуралсалай, хүмүүжүүлгын хэрэг hайнаар танигданхай. Ород, бүряад, монгол хэлэн дээрэ элдэб номуудтай, олон газета, журналтай библиотека, спортзал, уран hайханай бүлгэмдэ бүгэдэ монгол hурагшадай мэдэлдэ байдаг.

Монгол hурагшад эндэ хоёр жэл соо тусхай мэргэжэлдэ hуралсахатаяа хамта, ород хэлэ hайса шудална. Ород хэлэнэй, математикын найман жэлэй hургуулиин программа түгэсхэжэ гарадаг байна.

Залуушуул сүлөөтэй сагтаа бүхэ барилдаа, баскетбол, теннисээр hорёо мүрысөө ходо хэжэ байдаг. Үдэшэндөө кино, телевизор хаража hонирходог. Ород, бүряад театрта ошодог. Амаралтынгаа үдэрнүүдые хээрэ гаража, ой модон соо гү, али yha голой эрьедэхи гоё hайхан газарта сэнгүү зохидоор үнгэргэдэг.

Hаяшаг болоhон Бүряадай республикын профессионально-техническэ училищинуудай уран hайханай харалга дээрэ түе училищиин уран hайханай коллектив түрүү hуури эзэлhэн байна. Тэдэнэй дунда монгол hурагшад олоороо хабаадалсаа.

— Училищимнай бидэ монгол hурагшадай түрэhэн гэрhээмнай өөрэгүй хоёрдохи гэрнай болонхой, —гэжэ Цоодол Даш-Дабаа хөөрэнэ.

Н. ДЕМИН,
«Электромашина» заводой хүдэлмэрилэгшэ.

УНШАГШАДЫНЬ ОЛОШОРНО

Захааминай аймагай Хамниин хүдөөгэй библиотекэ нютагайнгаа уншагшадтай нягта харилсаатай. Эндэхи дунда hургуулиин hурагшад, багшанар, колхозой гэшүүд болон алба хаагшад, хамта дээрээ 350 гаран хүн тус библиотекын эдэбхитэй уншагшад болонхой.

Библиотекые даагша Ольга Дамбаева нютагайнгаа XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой холын гүүртэ, фермэнүүдээр ябажа, малшадта hони hонин номуудые дурадхадаг, тараадаг заншалтай. Жэшээлхэдэ. Очириха гэжэ газарта оршодог гүүртын hаалгашан Анна Бадмаевна сугхудэлдэг нүхэдтэеэ уншаhан номуудаа зүбшэдэг, тэдэнэртэ удхыень hонирхомоор хөөрэдэг.

— Совет засагай 50 жэлэй ойн баярай үдэрнүүд болотор уншагшадайнгаа тоое 400 хүн болотор олошоруулха зорилготойбди,—гэжэ Ольга Дамбаева хөөрэнэ.

Б. ШАРАПОВ.

ГЕОЛОГИЧЕСКА ЭРДЭМЭЙ ТҮҮХЫЕ ШЭНЖЭЛХЭ УЛАСХООРОНДЫН КОМИТЕТ

Ереванда болоhон эрдэмтэдэй уласхоорондын уулзалга дээрэ геологическа эрдэмэй түүхын асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэбэ, —гэжэ ТАСС-ай корреспондент мэдээсэнэ. Энэ уулзалга дээрэ геологическа эрдэмэй түүхые шэнжэлхэ уласхоорондын комитет байгуулагдаа. Уласхоорондын энэ шэнэ эмхиин президентээр геолого-минералогическа эрдэмэй доктор В. В. Тихомиров, вице-президентнүүдээр Р. Хойкас (Нидерланд), Дж. В. Уайт (США), Б. С. Рой (Инди) гэгшэд hунгалгаа.

Уласхоорондын комитет байгуулга хадаа геологиин түүхын таалаар шэнжэлые улам үргэөөр, үнэзэгыгөөр ябуулха, элдэб оронуудай эрдэмтэдэй шэнжэлгын хүдэлмэриие нэгэдүүлхэ байна гэжэ В. В. Тихомиров ТАСС-ай корреспондентдэ хэлээ.

МОНГОЛОЙ ЗАЛУУ БАРИЛГАШАД

«ЭЛЕКТРОМАШИНА» заводой хүүгэдэй комбинадай барилга Улаан-Үдэ хотын 15-дахи профессионально-техническэ училищиин hурагшадай гараар бүтээгдэбэ. Монголой Арадай Республикаhаа тус училищида hуралсадаг эдиршүүл энэ барилга хэhэн байна.

Хирпиисээр байшан бариха, тэрэнэй оройн карниз, гоёолтые хэхэ гээшэ ехэ нарин, уран дарханай бүтээхэ хүдэлмэри. Монгол залуушуул өөhэдынгөө үйлэдбэриин hуралсалай багшанар-мастер Анатолий Лукич Глушков, Александр Григорьевич Делов, оршуулагша-мастер Чимидийн Базар гэгшэдэй ударидалга доро энэ түрүүшынгээ нарин нягта барилгые эрхим шанартайгаар бүтээбэ.

Мүнөө үедэ эдэ ерээдүйн шуудуша мэргэжэлтэд «Электромашина» заводой хүн зоной хэрэгсэлэй зүйл бүтээхэ цехэй ханые хирпиисээр болхоожо байха юм.

Манай заводой эдэ барилгануудые хэжэ байгаа монгол хани нүхэдтэй уулзажа танилсааб. Монгол эдиршүүл өөhэдынгөө hургуули, hуралсал, ажал, ажабайдал тухайгаа баяртайгаар хөөрэнэд.

— Улаан-Удын профессионально-техническэ 15-дахи училищи манай Монгол ороной шэнэ барилгануудта ажаллаха мэргэжэлтэд-барилгашадые hургана. Нёдондо жэл тус hургуулиие 100 хүбүүд, басагад түүргэжэ, барилгын hайн мэргэжэл даалгаа болжо ошоhон юм,— гэжэ оршуулагша-мастер Чимидийн Базар хөөрэнэ. — Тиихэдэ арматурщигууд-бетонщигууд Улаан-Удын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилдэг заводто, маляр-штукатуршад республикын больницын барилга дээрэ ажаллажа, дүй дуршэл абаhан юм. Мэргэжэл шадабари hайнтай совет мастернууд, бригадирнуудай ударидалга доро ажаллажа hуралсаhан тэдэ монгол залуушуул мүнөө ороной олон шэнэ барилгануудыг дээгүүр бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ.

Ерэхэ жэлдэ манай энэ бүлэг hургуулиие 95 хүн hургууляа түгэсхэжэ гараха. Эдэнэр баран барилгын элдэб мэргэжэлэй дархашуул болохо байна.

Саашань нүхэр Базар hургуулиингаа багшанар, мастернууд, хүмүүжүүлэгшэд тухайгаа гон hайшаалтайгаар хөөрэнэ. Совет хүнүүд монгол hурагшадта угаа ехэ анхаралтайгаар хандадаг.

Арбан наймаяа хүрэжэ ябаhан Түргэн-Баяр хубүүн ород хубүүд, басагадтай hаадгүй ярилсана. Энэ хурса шарайтай залуу нүхэр hургуулиингаа комсомолшуудай организациин секретарь, онсо hуралсалтай хүн байна.

— Намайе Түб аймагай «Боро-Нуур» гэжэ госхозой залуушуул энэ hургуулида эльгээхэдээ, «hайнаар hуралса. Ехэ юумэ мэдэдэг, хэжэ шададаг боло. Совет хани нүхэдэйнгөө ажалай болон хүмүүжүүлгын баян дүй дуршэлые халан аба» гэжэ захиhан юм. Нютагайхидайнгаа тэрэ захяа ходо hанажа ябадагби,—гэжэ ярина.

Үнэхөөрөө Түргэн-Баяр түрүү зэргын хүдэлмэришэн болохын түлөө оролдосотойгоор hуралсана, залуушуулай дунда ниитын, хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Онсо hайнаар hуралсадаг, hургуулиингаа олониитын, уран hайханай бүлгэмдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг монгол залуушуул эндэ олон байна. Тэдэнэй дундаhаа Лхагва-Сүрэн, Түдэб-Доржо, Түрмунхэ, Бэгзэсүрэн, Даш-Дабаа, Рэнцэнням, Батхүү болон бусад олон элиршүүлые дурдамаар.

Эдэ залуушуулай hуралсадаг 15-дахи ПТУ-гай дэргэдэ hуралсалай, хүмүүжүүлгын хэрэг hайнаар танигданхай. Ород, бүряад, монгол хэлэн дээрэ элдэб номуудтай, олон газета, журналтай библиотека, спортзал, уран hайханай бүлгэмдэ бүгэдэ монгол hурагшадай мэдэлдэ байдаг.

Монгол hурагшад эндэ хоёр жэл соо тусхай мэргэжэлдэ hуралсахатаяа хамта, ород хэлэ hайса шудална. Ород хэлэнэй, математикын найман жэлэй hургуулиин программа түгэсхэжэ гарадаг байна.

Залуушуул сүлөөтэй сагтаа бүхэ барилдаа, баскетбол, теннисээр hорёо мүрысөө ходо хэжэ байдаг. Үдэшэндөө кино, телевизор хаража hонирходог. Ород, бүряад театрта ошодог. Амаралтынгаа үдэрнүүдые хээрэ гаража, ой модон соо гү, али yha голой эрьедэхи гоё hайхан газарта сэнгүү зохидоор үнгэргэдэг.

Hаяшаг болоhон Бүряадай республикын профессионально-техническэ училищинуудай уран hайханай харалга дээрэ түе училищиин уран hайханай коллектив түрүү hуури эзэлhэн байна. Тэдэнэй дунда монгол hурагшад олоороо хабаадалсаа.

— Училищимнай бидэ монгол hурагшадай түрэhэн гэрhээмнай өөрэгүй хоёрдохи гэрнай болонхой, —гэжэ Цоодол Даш-Дабаа хөөрэнэ.

Н. ДЕМИН,
«Электромашина» заводой хүдэлмэрилэгшэ.

ОРОШОДОЙ АЙЛШАН

Хойто-Байгалай аймагай «Дружба» колхоздо оронуудай шэнэ түл олоор абтажа байнхай. Колхоз 1500 орын hүрэгhөө 500 гаран тугал абаха зорилготой юм. Орошодой энэ харюусалгатай үедэ колхозой улаан байшангай хүтэлбэрилэгшэ Людмила Литвина фермэнүүд дээгүүр ябажа, hонирхолтой ном, журнал болон газетэнүүдые тараана, тэндэхи хүдэлмэришэдтэй уласхоорондын байдалаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Гадна нүхэр Литвина ветеринарна хүдэлмэрилэгшэ Галина Чуркинатай хамта фермэнүүд дээгүүр «Дайшалхы хуудаhануудые», «Сахилгаан мэдээсэлнүүдые» үргэлжэ гаргажа байдаг.

Г. ГАНЮГИН.

ЭБЭЭ ЮУНДЭ ТАhАРАА hЭМ

(Арадай аман хөөрөөнhөө)

Анхандаа нохой миисгэй хулгана гурбан эгэшэ дүүнэр мэтэ эбтэй, эгэтэйхэн хамта байдаг хани нүхэд юм hэн ха.

Нэгэтэ ангуудай хаан Арсалан баабай гэдэг нохойдо нөён тушаал даалгажа, алтан дэбтэр-үнэмшэлгэ үгэбэ ха. Нохой тэрэ дэбтэрээ тэбэрижэ ябахала ашаархажа, миисгэйдэ hахюулаад, албан хэрэгээрээ мордобо.

Миисгэй тэрэниень hахижа hуухаяа хашаржа хулганаада хадагалуулаад хулжан арилба. Хулганаанинь тэрэ дэбтэрыень хурил соогоо хэhэн юм ха. Теэд тэрэнэй хүбүүд хуу таhара хибэжэрхиhэн байба. Дэбтэргүй ябаhандаа нохой нөён тушаалhаа халгдашоод, дэбтэрээ нэхэжэ миисгэйе дайлаба. Миисгэй дэбтэр эдиhэнэйшни түлөө өөрыешни эдихэб гээд хулганаае намнаба.

Хулганаан газар доро гүнзэгы нүхэн уута малтаад, оёортонь орожо хоргодобо.

Тэрэ гэhэнhээ хойшо тэдэ гурбан бэе бэеэ үзэн ядадаг болошоhон юм гэлэй

Б.-М. ДЫШИНОВ.

Хуршэ хоёр хотын хамтын ажахы

Донбассай хоёр томо хото үргэдэжэ, хоорондоо нийлэхэ болошоо. Донецк хотын хаана дүүрэhые, Макеевкын хаана эхилhые ойлгохын аргагүй. Ехэ харгы дээрэ улгөөтэй байhан гаршаг лэ тэдэ хотонуудые заажа үгэнэ. «Гипроград» гэжэ институт хоёр хотые хүгжөөхэ нэгэн бүхэли түсэб табиба.

— Хуршэ оршодог промышленна хоёр хотые нэгэн адлаар хүгжөөхэ зорилго табинабди,— гэжэ проектын ахамад архитектор Я. ТАБАЧНИКОВ ТАСС-ай корреспондентдэ хэлэбэ.—Мүнөө энэ хоёр хотодо миллион 300 мянган хүн ажаhууна. Тэдэнэй ажаллаха, ажаhууха эрхим hайн эрхэ байдалые гаргаша багатайгаар хангаха гэжэ оролдонобди.

Донецк, Макеевкэ хотонуудта хамтын транспорт, харгы гаргаха, хамтын водопровод, канализаци табиха, зайн гал, газ, дулаагаар хангаха бологдоно. Хоёр хотые хамта дээрэнь түсэблэхэ хүдэлмэриин эхин табигдаа. Мүнөө хүнүүд Донецкын гол талмай дээрэhээ троллейбустэ hуугаад, Макеевкэ хотын нэгэ райондо хүрэдэг болоо. Хоёр хотын түбүүдые холбохо шэнэ харгы бариха бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябажа байна.

Донецк, Макеевкэ хотонуудай ажалшад амарха нэгэ газартай болохо юм. Городуудай уулзуур дээрэ, мүрэнэй тохойтоhон газарта спортын түб газар биш болгогдохо. Тэндэ 80 мянган хүнэй багтаха стадион, уhанда тамарха бассейн, дээрээ хушалтатай елүүр гэхэ мэтэ баригдаха. Мүн хоёр хотын ажалшадта хэдэн мянган хүнүүдэй hууритай хамтын концертнэ зал, Пионернүүдэй ордон баригдаха юм.

Б. ГЕРЦЕНОВ.

Донецк.

Уран гартанай үзэсхэлэн бүтээл

Брянскын соёлой, амаралтын паркын зарим модод урдань hалхи шуурганда дайрагдажа, хухаржа унаhан байгаа. Нэгэ тиимэ модон дээрэ май hарада аистнууд hуудаг болобо. Улаан хоншоортой нэгэ шубуунинь уургай соогоо hууха юм. Нүгөөдэнь хоёр метр ута даляа арбайлгаад, агаарта нимдэжэ ябаhан шэнгээр hанагдана.

Жэгүүр далитанда табигдаhан энэ hонин хүшөөе харгын машинануудые бүтээдэг заводой худэлмэришэд И. Жданов В. Михайлов хоёр урлаа. Парк соо уран гартанай бүтээhэн олон тоото hонин юумэнүүдые хаража болохо. Тэдэнние заводой шадамар бэрхэ хүнүүд, амаралтада гараhан үбгэн архитектор К. Могута, Брянскын Пионернүүдэй ордоной дэргэдэхи уран hишлүүрэй кружогто ябадаг үхибүүд бүтээгээ. Иигэжэ уран гартан хатаhан модые бодото уран hайхан зохёол болгоhон байха юм. Урдань түгсүүлэй байhан газарта ута сагаан hахалтай үльгэршэ үбгэн, сэхэ урдаhаань харашагүй сэбэр hайхан хүүхэнэй зурагууд модон дээрэ hиилэгдэн табигдаа.

Уран гартан иигэжэ Брянскын паркын хатаhан модые үзэмжэтэй hайхан болгоо. Тэдэнние хаража хүнүүд үнэн зүрхэнhөө урмашан баясана.

Н. АЛЕКСАНДРОВ.

Брянск.

Хуушарhан онгосонуудые хэрэглэнэ

Гол мүрэн дээгүүр хүнүүдые зөөжэ байhан онгосо мүнөө тамардаг зоопарк болгогдохонь. Тэрэ онгосо дээрэ 150 элдэб янзын ангууд байрлаха. Хүн зоние зөөдэг гол мүрэнэй онгосонууд дан hажалуур аалин ябадаг хадаа, зоопарк болгогдоо бшуу.

Иртышэй уhан дээгүүр урдань ябадаг, хүн зоние зөөдэг байhан бусад онгосонуудай хуби заяан ямар бэ? Баригдаhаар 95 жэл болоhон «Февралиин 8» гэжэ хоёр палубата онгосо амаралтын тамардаг байшан болгогдоо. «Киров» пароходшье мүн амаралтын байшан болоод, Бухтарминай далайн үзэсхэлэн гоё тохойдо хэтэ мүнхэдөө зогсон байха. «Казахстан» теплоход баhа өөрынгөө hууриие түргэн ябадаг онгосонуудта дамжуулаа. Тамардаг клуб болгогдохо. Дээдэ Иртышэ түргэн ябадаг теплоходууд мүнөө хүн зоние зөөжэ байнхай.

В. ЗАХАРОВ.

Семипалатинск.

ДЭЛХЭЙН hОНИИОЙ ДЭЭЖЭ

Газардаhан мүльhэн хада

«Залуушуулай» гэгдэдэг совет полярна станциин райондо манай шэнжэлэгшэд жэл хахад урда гээнь асари томо мүльhэн хада хараа hэн. Тиихэ үедэ тэрэ мүльhэн хадын талмай 7 мянган дүрбэлжэн километр, үндэрынь 40 метр байгаа. Мүнөө мүльhэн хадын талмай оройдоол 250 дүрбэлжэн километр болонхой. Юундэ тиигээб гэхэдэ, мүльhэн хада газардаад, иитэрээ хайлаа бшуу. Саашадаа энэ мүльhэн хада үшөөшье бага болохо гэжэ эрдэмтэд тоолоно.

А. КРАШКЕ.

Ленинград.

Япон далай дээрэ болоhон түрэ

«Хабаровск» теплоходоор Иокогамаhаа гараhан аяншадай дундa Масадзуми гэжэ хүбүүн, Есими гэжэ басаган биш hэн. Тэдэнэр Япондоо байхадаа хамтарха гэжэ хэлсэhэн байгаа. Залуушуул хоёр долоон хоногой турша соо СССР-тэ аяншалха үедөө гэрлэхэ гэжэ шиидээ hэн. Тэдэнэр теплоход дээрэ түрэез хэбэ. Гэрлэhэнтэйнь дашарамдуулан, залуу хоёрые аянда ябаhан нүхэдынь, теплоходой командын гэшүүд, мүн капитан халуунаар амаршалаа.

— Совет теплоход дээрэ түрэ хурим хэhэндээ тон ехэ баяртайбди. Далайн шанга hалхиншье урмымнай хухалаагүй. Бидэ тон ехэ жаргалтайбди,—гэжэ гэрлэhэн залуу хоёр Находко портдо буухадаа ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрөө.

ПАПЕТА.

Находко.

Эрдэни шулуунда шуналтай хүн

Африкын Лесото гүрэндэ 501,3 карат шэгнүүртэй эрдэни шулуун (алмаз) олдоо гэжэ hая газетэнүүд мэдээсээ hэн. Тэрэнь дэлхэй дээрэ олдоhон ехэ хэмжээтэй 6-дахи эрдэни шулуун болоно.

Лесотын ниислэл хото Масеруда болоhон наймаасалдаан дээрэ энэ эрдэни шулуун Урда-Африкын республикын Блумфонтейн хотын Е. Серафина гэжэ нэгэ хүндэ 108 мянга 180 фунт стерлингээр hая худалдагдаа. Юуниинь гайхалтайб гэхэдэ, үнэтэ шулуу наймаалдаг тэрэ хүн 1965 ондо 527 карат шэгнүүртэй эрдэни шулуу худалдажа абаhан байгаа.

Дэлхэй дээрэхи эгэзэн томо Опенгеймер гэдэг хадын ашагта малтамалай концернын түлөөлэгшэд, США, Голланди ба ЮАР-ай баяшуул Серафикатай сэн хаялсаа hэн.

Эрдэни шулуу олоhон, ашагта малтамал бэдэрэгшэ П. Рамабоеа бульдозер худалдажа абаад, Лесотын хадада ашагта малтамал саашань бэдэрхэм гэжэ наймаанай hүүлээр мэдүүлбэ.

Худалдагдаhан тэрэ эрдэни шулуун мүнөө Масеру хотын банкда байна. Энэ банкые полициинхид ехэ наринаар харуулhална. Эрдэни шулуу худалдажа абаhан хүнэй Лесотын правительствада тэрэнэйнгээ бүхы сэнгэй 15 процентые оруулхада, эрдэни шулуун эзэндэнь тушаагдаха юм.

М. ВИШНЕВСКИЙ.

ЭДИР ШЭНЖЭЛЭГШЭДЭЙ СЛЁТ

Түүхын багша А. П. Пантелеев гэгшын хүтэлбэри доро Хэрэнэй дунда hургуулиин дэргэдэ хизаар ороноо шэнжэлхэ эдиршүүлэй отряд хүдэлмэридэг юм. Тэрэ отряд гурбан жэлэй саана эмхидхэгдэhэн байгаа. Хизаар ороноо шэнжэлэгшэдэй республикын слёдто жэл бүри хабаадалсахадаа, Хэрэнэй hургуулиин түлөөлагшэд иимэ гушаад отрядуудай дунда холодоо түрүү hууринуудай нэгые эзэлдэг hэн.

Хэрэнэй эдиршүүл Түнхэн нютагайнгаа ажахынуудай түүхэ, мүн граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда хабаадалсаhан нютаг зон тухай hонирхолтой шэнэ материалнуудые олоор бэшээ. Каландаришвилиин отрядай гэшүүд тухай мүн 1877 ондо Москвада арадай буhалгаатан гэжэ гэмнэгдээд, Түнхэндэ сүлэгдэhэн И. В. Баринов тухай түүхын материалнууд илангаяа hонин байна. Эдэ бүхы материалнуудаа эдиршүүл тусхай альбомууд болгон согсолоод, хизаар ороноо шэнжэлхэ hургуулиинтэй түүхын музейдэ үгэдэг юм. Тэрэнь эдир геологуудай, хани нүхэсэлэй болон бусадшье олон таhагуудтай.

Hаяхан тус hургуулиин хизаар ороноо шэнжэлэгшэдэй слёт үнгэргөгдөө. Тэрээндэ хабаадалсаhан эдиршүүд нэн түрүүн аяншалгаар мүрысэжэ, 5-дахи «б» 6-дахи «а», 7-дохи ба 9-дэхи «а» классуудай hурагшад илаа.

Тусхай мэргэжэлээр мүрысэхэдөө hурагшад Б. Голушко, Н. Петухов, Л. Усольцев, Т. Сороковикова болон В. Халудуров гэгшэд эрхим фотограф, зоолог, ботаник түүхэшэн гэхэ мэта мэргэжэлтэй гэжэ тоологдоо.

Слёдой түгэсхэлдэ 70 hурагшадта «СССР-ай туристэ гэhэн үнэмшэлгэ значогуудтайгаарнь барюулагдаба.

Л. ТАПХАЕВ.

«Совет засагай 50 жэлэй ойдо» гэhэн фото-зурагуудай конкурсдо...

ТҮРЭЛ ДАЙДЫН hАЙХАНДА...

Д. ДУГАРОВАЙ фотоэтюд.

Болоhон ушхр

НОХОЙН ДУУГААР...

«Путь к коммунизму» колхозой орошод оронуудаа шэнэ бэлшээридэ абаашаад, үдэшын сагаар үндэрхэн нюсэгэн добуунай ара бооридо унай табибад. Оронуудшье сэнгэжэ бэлшэшоо hэн.

Үдэшынгөө эдеэ хоол бэлдэжэ, отог байраяа түхеэржэ байхадаа, орошод нохойнуудайнгаа үгы болошоhые гайхабад. Шагнаархахаданьшье — абяа шэмээгүй, хабарай унлартай номгон үдэшэ оршожо байба. Гэбэшье тэрэ дары холо бэшэ газарhаа нохойнуудай сортоотой хусалдаан ээлжээ эхигүй соностожо, Петр Гаврилович Семириконов таба hурдэгоо шүүрэн абажа тиишэ яараба. Үнишье болонгүй нохойнуудай абьяастай хусалдаан дундуур буугай дуун дээрэ дээрэhээ хүнхинэжэ, холын хүбшэтэ ууланнуудаар сууряа татаба.

Ушарынь хадаа орошод шонын нүхэндэ дүтэхэнэ байрлаhан байгаа бшуу. Тэндэнь зугадаhан үлэгшэн шонын зургаан гүлгэд байжа, Н. Семириконовто хюдуулба ха юм. Петр Гаврилович арьяатадай арhые тушаан абалгын Уакитска участогта тушаажа, 300 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэhэн байна.

В. КОЗЛАЧКОВ.

Нүхэд уншагшад!

1967 оной хоёрдохи хахадта газетэ, журналнуудые захилга үргэлжэлүүлхэдэ болохо.

„БУРЯАД ҮНЭН“, „ПРАВДА БУРЯТИИ“ газетэнүүдые жэлэй дүүрэтэр абаха захил хэхэдэ болохо.

„БУРЯАД ҮНЭН“, „ПРАВДА БУРЯТИИ“ газетэнүүдые захиха 6 hарын сэн 3 түхэриг.

Газетэнүүдые „Союзпечатиин“ бүхы таhагуудта, ниитын тараагшадта захижа болохо.

НҮХЭД УНШАГШАД! Үдэр бүхэндэ газетэнүүдэй шэнэ hониние уншажа байхын тула захил хэхэеэ шамдагты!

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаhанда: социалис мүрысөөн тухай түрүү өгүүлэл. «Мүнөөдэр—хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр» гэhэн рубрика доро «hолонгын үнгэтэ бүдүүд» гэhэн В. Николаев Э. Лапин хоёрой фоторепортаж.

Хоёрдохи хуудаhанда: О. Малахов гэгшын статья. «Таряалан газар сэбэр байг лэ» гэhэн Р. Малахиновай статья. «Түрэл орон доторнай».

Гурбадахи хуудаhанда: редакцида ерэhэн бэшэгүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: хиллын саанаhаа мэдээсэл. Нютаг нютагай hонин. Соносхолнууд.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 63-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ секретаря — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-86, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н00791. Зак. № 413.